

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

TÖRLEY-BUDAPEST

KŐBÁNYAI POLGÁRI SERFŐZŐ Részvénytársaság BUDAPEST--KŐBÁNYA.

Gyártelep és központi iroda:
X. kerület, Maglódi-ut 17. szám
(a köztemetői villamos mentén). Telefon 56-46, 56-03.

■ Városi raktár és iroda:
VIII., Népszínház-utca 22. sz.
Telefon 56-43. Telefon 56-43.

Kiviteli telep:
Fiume, Máv. III/A sz. raktárházában.
Telefon 484 és 631. Telefon 484 és 681.

Gyárt világos és sötét söroket a
legfinomabb minőségben és szállít-
lja hordókbán és palaczkokban

minden világrészbe

Sörkülönlegességünk: Szent István duplamalátásör.
Üdit-gyógyít. --- Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben.

Amely kiállításon résztvettünk, mindenüt a legmagasabb díjjal lettünk
kitüntetve; 8 GRAND PRIX tanuskodik söreink páratlan minősége
mellett Nem kisebb súlylyal bir söreink megítélésénél azon kimagasló
tény is, hogy az összes veüünk egykoru sörfőzdek között **egész**
Európában mi gyártjuk a legtöbb sört. ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼

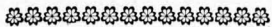
8 GRAND PRIX.

Képviseleteink vannak az ország minden jelentékenyebb helyén és
a külföld főbb piaczaín, mint Wien, Milano, Venezia, Róma, Nápoly,
London, New-York, Buenos-Ayres, Alexandria, Kairó, Smyrna, Tunis stb.

Grand hotel ESPLANADE nagy szálloda

Budapest, III., Zsigmond-utca 38-40.

:: Telefon 130-35.

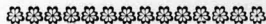
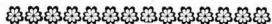

A Szent Lukács- és Császár - gyógyfürdőkkel szemben (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával, teljesen újonnan épült
hat emeletes szálloda

pazar fényel
berendezett:

250 szobával.

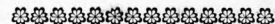

Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás, liftek, külön olvasó-, társalgó-, írószobák stb. stb.

Uri- és női fodrász a házban.

Elsőrangú étterem és
! kávéház !

Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok. Villamos közlekedés minden irányban. Mérsékelt polgári árak. Szíves pártfogást kér

PALLAI MIKSA, igazgató = tulajdonos.

HERZKA, HALÁSZ ÉS BERGER

ALAPÍTTATOTT 1886.

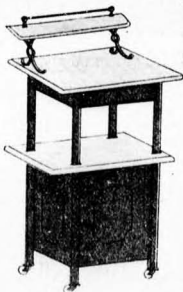
vas- és rézbutorgyár

TELEFON SZ. 34—98.

Gyár és eladási hely: Budapest, V., Lipót-körút 8-10. sz. Iroda: V., Lipót-körút 12. sz.

Herzka, Halász és Berger „REFORM”
SZÁLLODÁK, KÁVÉHÁZAK, SANATORIUMOK
BERENDEZÉSE, KERTIBUTOROK.

védjegyű, modern feltétlenül tiszta, (féregmentes) rézgyal, teljes berendezés. ☐ ☐

Rendelések állandóan munkában vannak, minták bármely időben megtekinthetők.

Költségvetéssel ☐ kívánatra díjmentesen szolgálunk.

A Szt.-Lukácsfürdői

KRISTÁLYFORRÁS

vegyelemezései

Országos Magy. kir. Chemiai Intézet

Az intézet kiküldöttje által személyesen vett „Kristály” forrásból származó vízminta vizsgálatának eredménye:

A víz hőmérséke 25.3 C°
A víz fajsulya 18 C-on 1.0008

Chemiai vizsgálat:

1000 gramm vízben találtott:
Kalium (K) 0.0093 gr.
Natrium (Na) 0.0334 „
Calcium (Ca) 0.1268 „
Magnesium (Mg) 0.0465 „
Vas (Fe) 0.0004 „
Chlor (Cl) 0.0331 „
Sulfat (SO₄) 0.1188 „
Hydrocarbonat (HCO₃) 0.5002 „
Silíciumdioxid (SiO₂) 0.0169 „
Szénsav (CO₂) 44.66
cm³ 0.0880 „

Organikus anyagot, ugyszintén salétomsavat és ammoniakot a víz nem tartalmaz és így a „Kristályforrás” vizet igen tiszta calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítjük. Bakteriologiai szempontból pedig az állami bakteriologiai intézet ezen vizet tisztának és kifogástalannak minősítette.

Budapest, 1908. márczius 17
Orsz. Magyar Királyi Chemiai Intézet
Budapesten

Dr. Hankó Vilmos
a chemia tanára,
a magyar tudományos akadémia tagja.

A Szt.-Lukácsfürdői Kristályforrás vize tiszta calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek tekinthető. A nagy mélységből fakadó forrás vize a szó szoros értelmében **kristálytiszta**, ideálja a tiszta ásványvízneknek.

Budapest, 1904. július 20.

DR. HANKÓ VILMOS s. k.
a chemia tanára,
a magyar tud. akadémia tagja.

M. kir. Egyetem I. Chemiai intézete

A forrás hőmérséke 25.75 C°
A víz fajsulya 17.5 C-on 1.00074

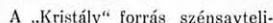
A víz fagyáspontja 0.035 C, osmosisnyomás 0.421 atm. elektromos vezetőképessége 0.0008661, ohm cm.

Chemiai vizsgálat:

1000 gramm vízben találtott:
Kalium (K) 0.0070 gr.
Natrium (Na) 0.0328 „
Calcium (Ca) 0.1277 „
Magnesium (Mg) 0.0452 „
Vas (Fe) 0.0004 „
Chlor (Cl) 0.0338 „
Sulfat (SO₄) 0.1113 „
Hydrocarbonat (HCO₃) 0.5194 „
Silíciumdioxid (SiO₂) 0.0170 „
Szénsav (CN₂) 0.0878 „
Összes szénsav (B₀₂) 4.6245 „

E nagy mélységből fakadó állandó összetételű ásványvíz se ammoniát, se salétomsavat nem tartalmaz, organikus anyag ugyszólván nincs benne s így a chemiai analysis alapján a Kristályforrás igen tiszta calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítendő.

Budapest, 1900. április 12-én.
A Magyar Királyi Tudományos
Egyetem I. Chemiai Intézete

A „Kristály” forrás szénsavtelítés nélküli állapotban hasonló enyhéssége folytán pótolja a francia Évián és St. Calmier forrásokat. Évián Cachat-forrás: 1000 gr. vízben o. 3172 gramm ásványalkatrész, o. 2732 gramm szénsav,

összesen o. 5904 gr. St. Calmier-Badott forrás: 1000 gr. vízben 0.2404 gr. ásványalkatrész, o. 3319 gramm szénsav, összesen o. 5723 gr. Szt. Lukácsfürdői Kristály-Forrás: 1000 gr. vízben o. 5208 gr. ásványalkatrész, o. 4624 gr. szénsav, összesen o. 9832 gr. A Kristály-Forrás több ásványalkatrészt és több természetes szénsavat is tartalmaz, mint e két világhírű és a francia kormány által közérdekű jelleggel felruházott gyógyviz.

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Építés évre . . . 12 kor. Félévre 6 kor.
Háromnegyed évre 9 Negyedre 3 .

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., kerület Akácfa-utca 7-ik szám.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Udvözöljük a pozsonyi országos kongresszust!

Most, hogy Pozsony sz. kir. városában az ország minden részéből összegyűlnek kartársaink, szívből köszöntjük őket s azt kérjük a magyarok Istenétől, hogy erősítse meg őket a közös nagy érdekekért való összetartásban!

Immár tizenkét éve, hogy a vendéglősök országos szövetsége megalakult. Mindjárt az első országos kongresszus átértézte a szükségességét, mégis husz évig tudott az eszmé, míg testté lőn.

Ma már él, de nem abban az erőben, amelyben kellene. Az országban a vendéglősök nagyobbára még most is szervezetlenül állanak, védtelenül kiszolgáltatva a felsőbb nyomásnak. A szövetség csak egy csekély töredékre támaszkodhatik, csak az a vigasztaló, hogy ez a töredék képezi az értelmiséget.

Nem szabad megtűrnünk a vendéglősök széttagoltságát, fejetlenségét; mindent meg kell tennünk arra, hogy ország-szerre szervezkeudjenek, még pedig a városiak külön, a községek járásokként helyi társulatokká, ezek aztán lépjenek be az országos szövetségbe, hogy igazságos ügyekben az összesség erejével harcolhassanak. Minthogy pedig az ország legtöbb részében nem fejlődött ki az összetartás érzete a közös érdekeknek felismerése; minthogy ahol ez meg is van vezető kezek hiányában a tömörülés elmarad; ennél fogva magának az országos szövetségnek kell a szervezés munkájához látnia. Ezt már csak azért is meg kell tennie, hogy a szövetség bizonyosságot tegyen létéről s megmutassa, hogy célját elérni van, akarata. Küldjön ki az országos szövetség értelmes, agilis férfiakat, akik megyéről-megyére szervezzék a vendéglősöket társulatokká, még pedig úgy, hogy ahol kartársaink nagyobb számmal vannak ott külön, ahol kisebb számmal, ott közigazgatási járásokként tömörüljenek úgy, hogy a megalakult társulatok mindjárt az országos szövetség tagjaila jelentkezzenek. Ily módon csakhamar szervezve lesz s egész ország, tömörítve az országos szövetség egységes vezetése és tekintélye alatt. Fogjunk tehát a munkához, amelynél méltóbbat, üdvösebbet sohasem végezhetünk!

Ihász György.

„CHÂTEAU PALUGYAY.“

PALUGYAY JÓZSEF

udvari tanácsos,
a Ferenc József-rend lovagja,
a porosz kir. Vörös Sas-rend tulajd.,
és a belga Lipót-rend lovagja,

PALUGYAY JAKAB † 1886.

a Ferenc József-rend lovagja,
az Arany érdemkereszt tulajdonosa,
az Arany érdemkereszt tulajdonosa
koronával.

PALUGYAY FERENCZ

a Ferenc József rend lovagja.

Aki jó bort akar inni vasuton, vendéglőben Magyarországon, csak azt mondja „Château Palugyay“ s bizonyos lehet róla, hogy eszébe jut tőle a régi lengyel poharak felirata: „unus non sufficit.“ Azután ha az ember tovább utazik Varsó vagy

Szent-Pétervár felé, s valahol nem tetzik a szállás, csak mondja azt, hogy „Château Palugyay!“ mindjárt kellemesnek fogja azt találni. Ennél a „biztos-vár“-nál pihenőt talál Londonban is, úgy mint Berlinben, s ha átvitorlázik New-Yorkba, ha lekerül

Buenos-Ayresbe, a Château Palugyayra mindenütt rátalál. S aztán visszajöhet a föld más oldalán, ott is maga előtt találja őt. Hiszen emlékezünk rá, hogy két magyar ifju főur, mikor Calcutában a legjobb bordeauxiból rendelt meg a vendéglőben, a Chateau Pa-

lugyayt adták fel az asztalokra, s az angol vendéglős megmagyarázta szép geographiával nekik, hogy ez a bordeauxi kerületnek legnevezetesebb bortermelő helye.

De hát ki ez a nagy ur, aki, hasolatlan ahhoz a magyar herczeghez, aki az egész országot beutazhatta ugy, hogy mindig a saját kastélyában szállhatott meg, hát ez meg az egész földet körülutazhatja, s mindenütt a maga „Chateau“-jában pihenhet meg.

Hát biz ez a nagy ur, Palugyay Jakab, magyar nemes ember letére, azelőtt harmincöt évvel szegény vendéglőbérő volt a Pozsony melletti vaskuti (Eisenbrünnel) koreszmában, ahová csak a szakértők szoktak kilátogatni a tisztán kezelt boraíért és

milliónyi értéket forgat meg a kerek föld körül, amely kezét az uralkodó valahányszor Pozsonyban a „Zöld-fába“ megszáll, kézszerítésével szokott megtisztelni, ugyanaz a kéz most is felveszi a tálát s körülhordja azt a vendégeinek szolgálva.

És aztán vannak olyanok is a vendégei között, akik nem is fizetnek. Egy asztal van az étterme közepén, annál mindennap háromszor van table d'hote. Tiszteességes, fiatal egyetemi tanulók ülnek le oda, akiknek nincsen rendes kosztjuk. Hivatlanul is szívesen vannak látva, s maga a gazda tálal fel nekik s nem mulasztja el egészségügre kívánni, mikor elvégezték.

Az üzletében levő cselédsereg (mind

oda van vésve hatvan olvan név, ami Magyarországon a „felső táblát“ képviseli. Azt mondják, hogy a virágvázák nagyon drágák voltak.

Bizony ez a „Palugyay vár“ megérdemli a vár nevet; nehéz volna bevenni. Egy egész armádia elhullana annak az ostromában.

A vasuti pályafő szomszédságában van egy szép emeletes ház, elől diszkertcsékkkel szegélyezve: ez a Palugyay kastély. Itt lakik a híres magyar ember két legidősebb fia, akik közül az egyik a magyar borászat érdekében körülutazta már a földtekét s kitanulta, hogy milyen bor kell odakünn a németnek, anglusnak, muszkának, lengyelnek, a braziliainak meg a yankeenek. Mert nem elég a

Château Palugyay

a felesége kitűnő jó főzteért. És most ez a szegény nemes tulajdonosa egy millió értéknek, különböző érdemrendeknek, számtalan kiállítási arany-medallionoknak, és egy, a kerek világban becsült névnek. Pedig hát se kincsét nem talált, se a nagy sorsjegyet meg nem nyerte, se bankot nem gründolt, se börtén nem spekulált, sem nem uzoráskodott. Ellenkezőleg! Írást sem szokott venni az adósaitól, s ha megszorult ember tartozik neki, ő tagadja el az adósságot, nem az.

Nem csinált egyebet, mint az üzlete után látott, s amihez hozzányult, azt megfogta jól.

Mert csaknem hihetetlen az, hogy ugyanaz a kéz, amely évenként egy

régi emberek), gyermekeit ő maga nevelteti s kikérdezi, mit tanultak, ha az iskolából hazajönnek.

Vannak uri családok, amelyek tőle étketnek eleitől fogva, s aztán később tönkrementek. Ő csak egy küldi nekik folyvást az ebédet, vacsorát azonnal is éveken keresztül, mintha mindig fizetnének érte, s mikor egyszer megtudta, hogy egy ilyen adós családnak a butorait elvették a hitelzők, még butort is küldött annak.

Hanem azért minden reggel a hajnali mise után, amit sohasem mulaszt el, maga vásárol be a piacon.

Legközelebb Pozsony urhölgyei két nagy remekművi ezüst virágvederrel tisztelték meg — „a jó öreg korcsmáros“, a két virágtartó talpájára

,bort ismerni“, az „ívönk“ a tanulmányozása, az az igazi tudomány.

A kapu alól mindjárt az üzleti irodába lépünk, ahol a falakat a sok rámbába tett kiállítási érme és dícsérő oklevelek fedik; az asztalokon a megrendelő levelek a föld minden részéből. Épen akkor hoznak oda egy táviratot Afghanisztán belsejéből, melyben az angol hadsereg kér új segélycsapatokat a Chateau Palugyaytól: egri és tokaji veressipkásokban. Innen megyünk egyenesen a pinczébe.

Mert nincsen itten borcsináló, bormegnesesítő, gallizirozó petiotirozó műhely, nincs itt mesterséges gyár, nincs szőlőcukor, konyak-habaró konyha, itt a vizet még hordótisztí-

tásra sem használják, nem kerül ide be más, mint tiszta, hamisítatlan szőlőnedv.

Ott fogad bennünket legelőször is a tizenkilenc apostol. A biblia csak tizenháromat ismer; itt hattal megszaporodott. Tiszteletreméltó hittérítők! Egyenkint százhusz akós mind-egyik. A fenekére szobrászati remekműben kifaragva a képviselt apostol életnagyságu alakja, azután két hosszú sorban a többi kisebb misszionáriusok, két-három rendben egymás fölött: a hosszú, kivilágított pinczebolt olyan, mint a budapesti sugárút éjjel. S ilyen boulevardja van e földalatti kastélynak három, ugyanannyi összekötő avenueekkel. Mindannyiban folyik a munka. Hatvannégy munkás csa-

Egy szabálytalan négyszögű pinczebolt az. Csak azért nem huzzuk le a saruinkat, mikor ide belépünk, mert nem tudjuk, hogy rájuk találunk-e megint, mikor ki akarunk menni. Itt vannak az ősfeljedelmei, az ereklyéi, a mesebeli csodatevői a magyar borvilágnak: a Hegyalja egész nemzet-sége!

Föl, egész a boltozatig, mint egy orgona, palaczk palaczk mellett; a legalsók már feketék, a régiségtől: a tokaji palaczkok ismeretes nemes rozsdájával bevonva. S ez mind arany — olvadtt arany; — olyan drága is mint az arany, de mennyivel édesebb! Egész kincstár, egész ambrasi gyűjtemény. Csakhogy okosabb a muzeumi régiségtárnál, mert arra

pezsőt. El is mondom. Hát a champagnei pezsgőgyárosok azt teszik, hogy tartanak egy pár száz utazó ügynököt, akiknek az a kötelességük, hogy városról-városra, fürdőről-fürdőre járjanak; s mikor valahol nagy table d'hote van, az egyik rendel magának francia pezsgőt; a másik összevész vele, hogy a hazában készült pezsgő épen olyan jó; ő azt hozat magának. Másnap aztán a hazai pezsgőt ivott vendég iszonyuan bekötözött fejfel jön le a table d'hote-hoz, a halántékai flastrommal beragasztva, s nyögve kér a pinczértől szódavizet; az átkozott honi pezsgő egészen tönkre tette a fejt. „Lám megmódotam!“ Boszantja őt az utitárs. „Most már hagyja ön el a szó-

Château Paluggay I-ső udvar.

polja a nagy hordókat gőzhajtotta tömlőkkel, mossa az üvegeket furlangos motolláló kefékkel, dugaszolja a palaczkokat olyan gépekkel, amikkel akár hírlapot lehetne nyomtatni; (No, de okosabb munka) s aztán csomagolja a kész palaczkokat deszkaládákba. — De ezt a csomagolást is érdemes megnézni. Minden palaczk kap egy olyan zsupból fonott csuklyát, ami hasonlít a spárgatakaróhoz s ami azt úgy megvédi, hogy három sor egymás fölé rakott palaczkon csárdást lehet táncolni. A tokaji bor palaczkjai még azontul egy gyönyörű, hön készítményű nádfonadékokat is kapnak, ami ugy emeli termetüket, mint valami princesse ruha.

Végre eljutunk a sanctuariumba.

csak rá szabad nézni, de ezt a muzeumör közvetlen tapasztalás útján vési emlékünkbé.

Kezdjük a lőltői műveken. Az első palack neve: „die Poesie der Weine“. (Hátrább egy kicsit azzal a macskazenével! Persze, hogy németül van. Hiszen azt akarjuk, hogy németek olvassassák. Mi ugy sem élünk vele, mert a magyarnak, ha egy faczér öt forintos ágaskodik a zsebében, vagy egy leküzdhetlen toaszt a nyelvehegyén, hát dehogyan hozatna tokaji: akkor pezsgőt parancsol, még pedig azt se magyart: arra az időre nem hazafi: francia pezsgő kell neki! Pedig ha megtudná azt az anekdotát, amit épen most hallottam, mindjárt nem inná a francia

davizet, hozasson francia pezsgőt, ez az ellenmérge annak!“ S a francia pezsgőtől aztán lassankint elmúlik a komának a fejfájása. S abban az évadban aztán annál a vendéglősnél több honi pezsgőt el nem fogyasztanak. A két commis voyageur pedig meggy odább fejfájást jaggatni.)

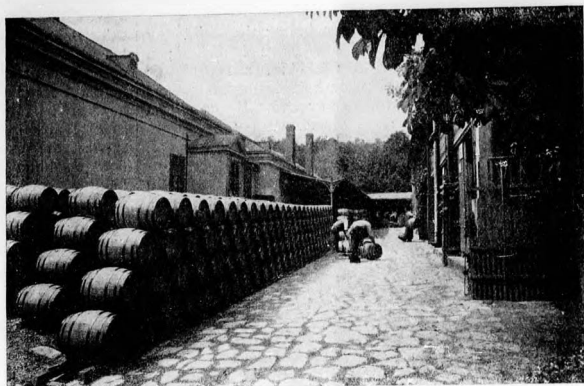
De térjünk vissza a mi poharunkhoz. A borok költészete! Czmm! Ha én ilyen bort tudnék költeni! Nem keresnék rá kiadót. A rhytmus igen szép. Egyszerű ugyan, nincs benne semmi compositió, de a felfogás magasztos. Van benne szellem. A versek gördülékenyek. S bir a horáci classicitás zamatjával.

Hanem ez csak a muzsák legfiatalabbika.

A muzeumőr felvilágosít bennünket, hogy aki a tokaji bor archaeológiai tanulmányát akarja végezni,

elfújhatók, mint a vízhab, az édes szivárvány egész színe keresztül látszik rajtuk. Az „f”-nél már szabódni

ujra a homlokomon!“ Nem lesz ettől az ember ittas, csak más életre ébred. Oh a tokaji bor nem vág le senkit,

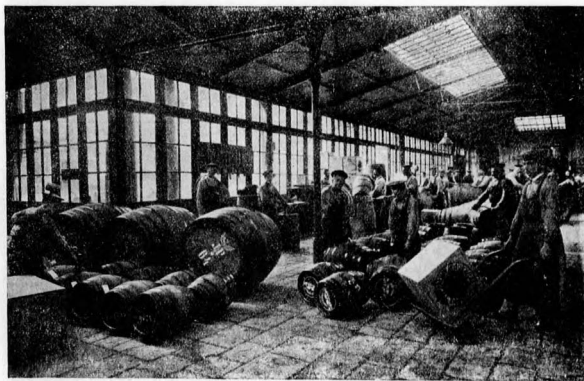

„Château Paluggjai” II. udvar

annak mind a hét tónusán végig kell hatolni. Mert ennek is hétféle tónusa van, mint a szivárványnak, mint a

kezdünk, hogy sok lesz egy napra ennyi tudományt bevenni! De már ezt már meg kell kóstolni: ez az

de mindent fölelem! No de jön még egy skálával följebb. Ki ne állna mellé Ez a szentjánosbogár világu, zölde

„Château Paluggjai” szállítás.

hanglajtorjának, c, d, e, f, g, a, h, s mindegyikhez újabb kised pohárkák kerülnek elő, olyan vékonyak,

„életébresztő!“ „Csakugyan az! — mondja az én kopasz kollégám — én már érzem, hogy nő ki a hajam tőle

nektár a belga királyné kedvenc itala. Ki ne őrtené azt ki a mi koronás honleányunk egészségére? Ez to-

kaji szagos aszuszólóból készült fejedelmi gondolat!
Még ezentul is van valami. Ez a

utolsó! Se többet, se jobbat ennél nem szabad ajkainknak érinteni!
Nem használ a szabadkozás. Még

hordókkal. Innen látja el Palugyay a két monarchia minden katonai kórházát tokaji borokkal — ingyen.

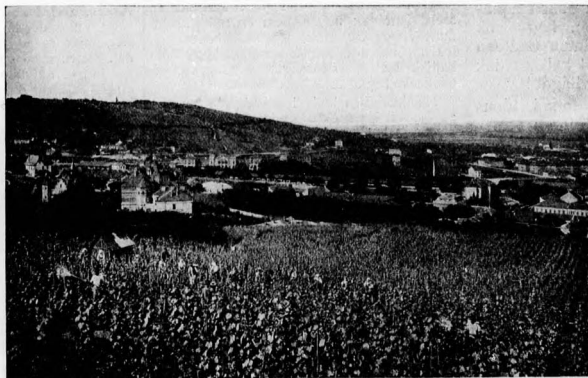

„Château Palugyay” pincerészlet.

mi királynénk kedvence. Hát magyar volna-e az, aki ezt a poharat ki ne ürítené, ha mindjárt a bizonyos

hátra van a legfelső fok! Ezt már csak istenek isszák! Ez a tokaji essentia! Most érti az ember Jupi-

A külföldre évenként háromszázezer palack megy innen szét, s abból egy tizedrész tokaji. S vissza nem kül-

Szőlő a pozsonji „Hirschmaul” dőlőben.

elesés várna is rá. Éljen, aki ezt a nem konty alá való, de korona alá való bort megszerette!

De már most ez volt ám az

pitert, hogy miért szeretett a földre lejárni?

S aztán ilyen borokból van egy hosszú galléria megrakva négy akós

denek belőle semmit. S ez a nagy diadala a Château Palugyaynak.

Hogy nem küldik vissza borait. Mert azt sok ember tudja, meg-

termeszteni a jó bort, palackokra lezuhni tisztán; elküldeni biztosan, hanem azért mégis megesik mindannyi, hogy egy-egy palack bora a kereskedőnél vagy megsvanyodik, vagy aljat rak le, vagy pezsgeni kezd, ha felnyitják, s akkor aztán az egész borának hitelevész. A Château Palugyay borairól ez nem történik meg. Pedig nem mismásolják azt salyicsásvall: titokban sem tartják, hogy mit csinálnak vele? Az ifju Palugyay meg is magyarázta azt nekünk s hogy érthetővé tegye, experimentummal is megmutatta.

Hogy bebizonyítsam a tokaji bor mind a hét tónusán keresztül menyire nem veszi el az embernek a tudományát, sőt még olyanra is megtanítja, amihez soha sem értett, hát elmondom a „borkostolás után” látott experimentumot.

Minden bor csak akkor huzható le palackokra, amikor teljesen bevégzte megérési művét; hogy pedig ez mikor van befejezve: azt csak a bor maga tudja. Tehát megkérjük tőle. Amelyik bort, az idejénél fogva, már lezuhatónak hisznek, annak a hordóját kissé féloldalra fordítják, s akkor egy vékony, hollőtöltszárnyú furoló megfúrják a fenekét. Ha azon a furt lyukon csak egy csepp bor is szivárog ki, akkor az a bor még dolgozik: nem lezuhni való; hanem ha a hordó sziszeg, a furt lyukon a levegőt szítja be: ez a sziszegés azt valjaj, hogy az a bor tökéletesen megérte s az többet a palackban szégyent nem hoz a gazdájára.

Jelenleg harminczötezer akó ilyen kitűnő magyar bor van ebben a pinczében. Adná az Isten, hogy sok ilyen várunk volna, mint a Château Palugyay: mert ezekből kell nekünk meghódítani az egész világot!

Irtam ezt a hetedik tokaji tónus után!

(„A Hon” 1869.)

Jókaí Mór.

A kalta-nyelv, amelyet Walesben beszélnek, meglehetősen komplikált lehet. Egy angol lap egy kis beszélgetést közöl és ennek során bemutatja ennek a nyelvnek néhány nyakatekert kifejezést. A dialog egyik szereplője egy walesi pástörvénye:

- Kíé ezek a juhok, szép gyermekem?
- Göröngy Cadvaladzei.
- Hol lakik a gazdád?
- Tregreifrgyllwllanban.
- Merre van ez?

— Llanherchymiddimo mellett. Ha oda akar menni, akkor vagy Llanfairmatha-faircathion és Charel Caebrachicainon azt vagy pedig Llanellhaeronn azt kell majd vennie az útját. Ott lakik különben a testvérbátyám is, aki a Manfairpwlgyngylli plébánia sekrestyése.

Nem csoda tehát, ha már Juliánus Apostola is hollókárognak nevezte ezt a régi nyelvet.

Miért harcol a vendéglős, a kávéés szállodás.

Már két évtized óta harcolnak a vendéglősök, kávéosok és szállodások az ipartörvény módosításáért, illetőleg azon törvényesítési határozat hozataláért, hogy a vendéglős, kávé- és szállodásipar okvetlenül a szakmabeli képesítéshez törvényesen kötelegyen, azaz, hogy a jövőben csak ezen iparágakban kitanult és törvényesen felszabadított egyének nyehessenek el vendéglős, kávéos, avagy szállodás üzemvezetési engedélyt.

A mai szokás, hogy bárki, akár ért ckezhék a felsorolt iparokhoz, akár nem, tönkreteszti ezeket az iparágakat, de tönkreteszti nem csak azokat a nem képzett vendéglősöket és kávéosokat, hanem a teljesen képzetteket is, mivel a tudatlan konkurencia bennáév teszi ezeket a fölötté szükséges iparágakat. Már több mint husz éve folyik tehát ez iránt az érdeleges harc, — de mindhiába, — a kormány az örökös válságok, az örökös parlamenti harcok, a mérvadó körök és közegek közti személyes viszálykodások következtében, mind csüggedélen nem bírta keresztülhajtani ezt a régésrég várt, a vendéglős és ezzel rokon iparágaknak életkérdései közéző, fölötté szükséges törvényjavaslatot.

Ehhez a tarthatatlan állapothoz még hozzájárulnak a napról-napra növekedő megadózások, melyek az utolsó években még azáltal is szaporodtak, hogy a poharak nem csak a törvényes mérlegelési jellel, hanem még egy koronával is ellegyenek látva. Ez belekerült minden egyes pohárnál 8 fillérbe. Vegyük tehát mostan, mely természet összege kerül ez egy nagyobb üzletnél, ahol az investíció nagy és naponta az üvegek eltérésével amugy is nagy kárt szenved a vendéglős, kávéos vagy szállodás. Az évente felszórólt kereseti adók már is rémséges arányban állnak a mindig lasszóbb üzleti eredményekhez, de egyre találtak fel újabb megadózások, melyek a vendéglősöket, kávéosokat és szállodásokat anyagilag tönkreteszik.

Ezt a sorsot a vendéglősök és hasonló iparágak ugyan nem érdemlik meg, mert éppen ok azok, akik az állannak a legbuzgóbb adóbeajthói azáltal, hogy ők hajtják be a közonségétől a fogyasztási adóknak legnagyobb részét.

Nemkülönben mely iparágak vannak ugy az összes iparosokkal, mint kereskedőkkel oly bő üzleti összeköttetésben, mint a vendéglősök, kávéosok és szállodások. Vegyük például, mily nagy ugy a fővárosban, valamint a vidéki városokban az a vetkélés, a vendéglőket, kávéházakat, szállodákat a legmodernebben és elegánsan be rendezni. Kérdjük most már, ki huzza ebből a nyereséget? Erre az a felelet, hogy a nyereséget csakis a hazai iparosok huzzák és nem a tudatlan konkurencziától már rég agyonnyomott vendéglősök, kávéosok és szállodások. Ep ez szól a kereskedésre vonatkozólag is. Így tehát a vendéglősök, kávéosok és szállodások ugyazól az összes honi iparnak és kereskedőlemnek elsőrangú támogatói, iparfejlesztői. De ezen érdemek, valamennyien sem a kormánytól, sem a parlamentben nem méltányoltanak elegendő s így a vendéglős-, kávé- és szállodás-ipar csak tengődik és utalva van arra, hogy bőven kiérdemelt kivámságáért tovább harcoljon. A Magyarországi Vendéglősök, Kávéosok és Szállodások, nemkülönben a városok és megyékben létező Vendéglősök, Kávéosok és Szállodások Ipartársulatai egyesült erővel harcolnak az ipartörvény módosításáért, illetőleg a képesítéshez kö-

tött iparendéyelzési törvényhez, mert ezzel a joggal, amely bármely iparágunk az a törvényes kedvezménye már is meg van, ugyanazzal a joggal ezt mint is követelhetjük, az a jog minékünk is törvényesen kijár.

Addig, míg ezt a jogot törvényesen el nem érjük, meg a politikai jogainkat nem gyakorolhatjuk oly mérvben, amint ehhez jogosítva vagyunk, mert ez ellen még — sajnos — mindig farkasszem néző emberek vannak. Hogy pedig tekintélyünket szaporíthassuk, szükséges a politikai jogaink megvédelmzésére, hogy tömörülünk és össztartásunk által a ferde nézeteket elhárítsunk. Pozsonyban, szőlővárosomban, ahol kb. 200 vendéglősöl 100-an már is egy táborban vannak és reméljük, hogy legközelebb a hátralevő kis csoport is meggyőződik működésünk eredményéről. Bebizonyítottuk már többöbber, hogy tömörülünk és össztartásunk által eredményeket lehet elérni. Kivánom az Isten-től, hogy magyarországi kedves kártársaink szeretettel iparunk érdekében mindent elkövetessenek, hogy az össztartás által elérjük azokat a jogokat, melyeket megérdemlünk.

Ezen soraimmal emlékeztetőbe akarom hozni a Pozsonyban, f. hó 18-tól 20-ig lefolyandó országos közgyűlés tisztelt résztvevőinek, hogy ezt az ügyet, mely e közgyűlésen szóba fog jönni, teljes és egyesült erővel támogassák, mert ettől függ szeretett iparunk jövője és fejlődőrátsáa.

Üdvözlés Istdán.

Vendéglősök, a Ligeti Mulató tulajdonosa és a pozsonyi Vendéglősök és Kávéosok jelenlegi elnöke.

Két nap Monte-Carloban.

Nizza, 1912. május 13.

Délután 3 óra. Itt ülök az egyik kaszinóterem kávéház árkdós terracéán és várom a monte-carli társas automobil indulását, melyen magam is utazni óhajtok. Egy világgforgalmi kép előttem szines és változó; lázas és zajos. E kép csabító varázscerével hat lényünkre; — az utazási vágy fokozódó látától hajtja, szinte érezük, mint ragad magával a forgalmi áradat. Sietve írom meg képes lapjaimat, hogy kis turista batyuimat magamhoz szedve, a társasokcsoban részemre helyet biztosítsak. Négy óra, mikor indulunk. A Pailon csatornára átkelünk, a várhegy megkerülésével Nizza kereskedelmi kikötője mellett baloldandó tova és mire kiérünk a tengerpart szabad országútra, szűdeletes sebességgel rohannak. Nagyszerű képes érzés az automobilon való utazás. Hegyek fel, völgynek le. Nem telik bele egy negyed óra — francia hadihajók földközi kikötőjét — az erődítményekkel körülvev Villafranka városát értjük, melynek közelében a kis Szt. János félsziget nyugati sziklás partján néhai Lipót belga király szép földterületet vásárolt össze. A francia kormány nem nagyon örült neki, node bizony mi sem nagyon örülünk annak, hogy a természeti kincsekben gazdag — Sziléziával határos — vadregényes tátrai hegyeknél hatalmas porosz herceg potom áron vásárolja össze.

Mögöttünk hagyva az albáni hegytetőn hajdani büszke, szép időkrl regelő Nizzai váromot, meredek sziklafalak mellett és tengeryilásos alagutakban száguld gépkocsink. Alant, közvetlen a tenger szélén a párisi expressz rogvogva bujik előlünk a kis Szt. János félszigetet átszóló füstös alagutjába, míg mi a fősínges szabad tengeri kilátást élvezve, méltóságjeltesen ereszké-

Szimon István

BUDAPEST, V. Akadémia-utca 7. szám.

Csemege, fűszer, italok, konzervek és sajtok nagykereskedése. — A legjobban előkelő szálloda, vendéglő és kávéház szállítója. Detail üzletek: Budapest több pontján. Kérjen árjegyzéket.

TELEFON 29—60.

dűnk le a beláthatatlan ragyogó viztörő fölé. Egy hirtelen kanyarultól, mint egy festményi kép ötlök szemünkbe a kis sziklorom felszínre épült monacói vár, virágos közházival.

Egy hatalmas viadukton átrepülve, szédítő magasságban szeljük át a széles »Ezei« hegyhasadékot, majd a monacói hegytetőre felkapaszkodva, a hercegi várpalota alatt, előttünk a monte-carlói öböl a nagy szálló paloták hosszú sorával. Alig 5 óra, mikor az öböl mellett felfelé kanyarodó szerpentin vagy inkább viaduktzerű uton, a monte-carlói kaszinó mellett büszkén pöföge áll meg füstölögő gépkocsink.

A monacói hercegség.

A Monacói hercegség 2 millió 250 ezer négyzetméternyi területével, 18500 lakosával a legkisebb állam Európában; mindazonáltal a földközi tengerpartmenti államok között igen nevezetes szerepet játszik, elsősorban földrajzi fekvésénél, éghajlati viszonyánál, másodsorban világhírű »játékbankjánál« fogva, mely az előkelő világ legelső találkozó helyét képezi.

Ezen miniatűr államcsokka, melynek sziklás szárazföldjét Franciaország határolja, egy kiugró, magas szikla felszínre épült Monacó városa (a fejedelmi kastély) az öböl túloldalára sziklaterrasze-on épült modern Monte-Carló és az ezek között a magas felnyúló hegyoldalára épült Condamine városa képezi. A tenger felől nézve, mindhárom városa egybefolyik és így látszatra egybetartozandó egy városnak is látszanak.

Monako.

Nyugatról az előre ugró szikla felszínén, mely 700 méter hosszú és 200 méter széles, festőiesen fekszik a 63 méter magas fensikra épült »Monako« fejedelmi sziklaváros, középen a kimagasló fejedelmi kastélyával, mely körül a monacói arisztokrácia — a hosszujáru ós-figurának egyenes leszármazottjai — laknak. A közepén az 1150 méter magas »Agle« hegy nyulványain az »Igazság« sziklás »hegyoldalára épült öbölmenti Condamine városkában az iparos és kereskedő világ lakik, a csekély számú tisztviselői karral egyetemben. Itt van a pályaudvar és közelében vagy 30 szálloda. A szegény lakosság — mely adót ösödök óta nem fizet — egyéb foglalkozás híján kizárólag halászatból él.

Monte-Carló.

A hercegség keleti részén az öböl jobb oldalán, melynek partjáról sziklába vág, emelkedően haladó széles viadukt vezet fel Monte-Carlóba, ahol az előkelő, gazdag idegenek laknak. Közvetlen a tengerparton Monte-Carló összes látványosságainak és nevezetességeinek központja a zöld patinás kupolájú, sárga sátoros erkélyi kaszinó ha-

talmas épülete, melynek két karcsú oldal-tornyja büszkén tekint le a tenger felé. Előtte sárga fővennyel beszőrt lépcsőzetes, virágosú tágas sétányok; mögötte a világ-hírű disz-park a forróvíző délszaki növények szűzfélé fajával. A park körül egy »Hotel város« zavartalan, előkelő csendjével.

Leszállva az automobilról, a gyönyörű parkon át hamarosan eljutok egy csendes kis térnek kitűnő szűzféléjébe. A kisemelt szálló a tengerre tekintő oldalán 7 emelettel számol, míg a térre eső oldalán, hol én szobát kaptam, csak 2 emeletet. (Képzeltelhetik, hogy e szikladombon helyen, mily óriási munkát és időt igényelt e főszevő városa létesítése.) Szóban ablakból kitekintve, magam előtt látom a lépcsőzetesen felfelé haladó téren a kis szent Károly templomcskát, melynek nyitott, boltozott lejárata aplikát sárga függőnyvel van el-látva. A templomcska körül keskeny, hegy- nek haladó utcáskák magas palotákkal, virágos villasorokkal, piros házikkal. Fel-tűnt, hogy a szállóban semmiféle bejelentést nem kértek tőlem, nem hiszem azonban, hogy ez itt rendszer legyen, mert hisz akkor e hely a szélhámosok hazája lenne. A kis templom hívogató harangzavára — hol most épen hetet harangoznak — le-megyek imádkozni.

Monte-Carló, 1912. május 14.

A felkelő nap arany sugarai beszőrődnek a nyitott zsugartér apró részein. A fűrg villamos kocsi csilingelő szava felhalszik kicsinyke szobámba. A szomszédos templom éber órája hangoz kong szabályosú egy-másutánban, midőn kilépek szállóm kapuján. Lépteimet a park felé irányított és mint magamat már jól kiismerő idegen, helyet foglalok Monté-Carló első kávéházának kert-jében, a kaszinónak átelleni »Café de Paris« egyik lugasában. Gyönyörű reggel van. Ködszerű párázat lebeg az imbolygó hullá-mok fölött. A közeli hegyek élénk zöld koronái között tündököl fényben ragyognak a márványfehér sziklaormok a rájuk verődő felkelő nap arany sugaraitól. A kaszinó té- ren a szelid galambok megszámlálhatatlan sokasága, mely becézett kis szárnyasok a tíz sajátszerű diszté képezik. Az átelleni díszes park nyíló virágai — melynek diszté- it és sokszínű ritka virágait most öntöz- getik — mesés illatot árasztanak. A tüz- előt csáskók rendőrök — vállrvettesz fel- vörös paszományt lebernyeként — a ki- váltásigok fejedelmi tisztviselők módjára, méltóságteljesen végzik szokott reggeli sé- tájukat.

Megállapítva napirendemet, magam is sétára indulok. Megkerülve a Monacói öböl, melynek »Condamine« előtti részén most czölöpözik az arra építendő és a vas- uti pályaházzal kapcsolatba hozandó díszes

kielőtői palota helyét. A Monacói vár öböl- menti útjára kanyarodom. Az öbölnek — a tenger zárd hullámai ellen emelt — nyu- gati védgátjához érve, eltérek jobbra a »Halászbástyára«, hol már közvetlen előt- tem a tajtájéko tenger.

Jobbra a Cap Ferrati sziklakör, balra jó messze a kaszinó előtti sétányon túl a tengerbe domboran kinyúló sötét zöld liget: Cap Martin felszigete. Távszemem szem- lével a hullámsivatag végtelen határát, föl-tűnedező látom a nagy Napoleon szülő- földjének ködbe vesző magas hegyormait, mintha csak egy kis hegyförmájú fehér felhőszárlány lebegne a horizont felett, úgy tűnik fel előttem Corsica szigete. A déli szél, a Sirocco, ugyancsak hajítja ám a sziklás part felé a 4—5 méter magas ba- rázdás hullámokat és mire a part közelébe érve, össztűdök a vissza befelé menekő legyírt hullámokkal, egy hosszú, magas ív- hajlatban ágyuszeri robajjal vágódik a fe- ketek sziklafalakhoz, — mely után két em- letnyi magasságba is felcsapnak a sístergő fehér habok. A Halászbástyáról meredek szerpentin után haladok fel a várba. Főnt előttem a sziklamokra épült »Oceán Múzeum.«

Oceán Múzeum.

Felérkeztemkor az Oceán Múzeum fő- bejárataán állapodok meg. Már 10 óra, tehát 1 frank belépti díj ellenében — mely a rokkant tengerészek családi pénztárbá jut — bátran beléphetünk. Mindjárt a léps- cse feljárttal szemben a nagy előcsarnok- ban az Oceán Múzeum megalapításának a jelenlegi uralkodó Albert herceg szobra. Jobbra az ülés-terem a hercegi Yachtot szabad tengeren ábrázoló óriási festménye- vel. Balra a tenger lakóinak terme. Itt láthatjuk a 26 lépés hosszú, óriási szibald bílna (ceztal) csontvázat, melyet a Spitz- bergárkon találtak 1896-ban; súlyai 21 mé- terna. Itt keresztmetszetben 3 üvegform- ba öntve, szemléltetőleg bemutatva lát- juk a zöld színi északi tenger 30 méteres, a sötét kék színi Atlanti Oceán 4500 mé- teres — a Csendes Oceán 9636 méteres mélysége fölött haladó 230 méter hosszú Maurancia gőzöst. Meglátjuk szemléltető- leg, hogy 1 kgnyi tenger víze átáll 35 grammnyi különféle só tartalmaz, mely- nek háromnegyed része közönséges kő- len.

Sóban legszegényebb a Balti tenger víze (10‰), leggazdagabb a vöröstenger víze (39‰). Az I. cmelet egyi termében kis vitorlász Yachtok, halászi eszközök, szigonyvető (gépfegyverrel), bárkák és külön- féle hajózási műszerek vannak kiállítva; a másikon a tengerfenék gazdag kincseinek a tengeri pókok, teknőczők, szivacsok, kor- rallak és gyöngyök gazdag kiállítása van. Alant a nyirkos sziklaodok títányog mély- ségeiben a híres Akvárium nyer elhelye- zést, ahol a sűrűn egymás mellett elhelye-

Szent Margitszigeti üditővíz

A legkiválóbb szénsavval telített ásványvíz.

Telefon útján adott rendelések egész nap és éjjel is felvételnek.

Mint asztali víz nagyon kellemes, jóhatású, egészésges ápoló ital.

Szt.-Margitsziget gyógyfürdő felügyelősége saját kezelésében. Minden jófeszületben és vendéglőben kapható. **Telefon 36—52.**

ÉRMELEKI BOR.

Czím: Kereskedelmi és Építési r.-t. mintapincszete, Bihardiószeg.

Kifűnő, zamatos, több évjárata és faju borainkat ajánljuk megvételre úgy hordóban vagy palackokban. A legolcsóbb napi árban. Palack borok 07 literes üvegekben 70 fill., hordókban 50 kor.-ért 100 literenként már kaphatók. Nagyobb mennyiség vételnél árendemeny. Megkeresésre részletes aránjattal szolgálunk. Képviseletet keresünk.

zett vízmedenczékben a vastag tükörüvegen szemléltetjük a tengeri állatok nyüzsgő életét. Az ótáru vörös tengeri csillagok (Asterias glacialis); a tengeri polypok (Octopus vulgaris); a tengeri rákok (Plinurus vulgaris); a világító színes (kék-zöld) halacskák (Labrus nixtus); a szebbnél-szebb korallak, a tengeri rózsák, a fantasztikus alaku tengeri csigák és a tengeri pókok élő állapotban vannak itt bemutatva a vastag üvegfalu, szűk-keretű vízmedenczékben, melyeknek mindegyikének gyönyörűen díszített kavicsos fenekén a megfelelő növényi élet is virul.

Vártér.

A Múzeum megtekintése után a román-bizanci stílusú Katedrális mellett elhagyva, feljutok végre a vártérre. A sok aprószerű, eskonatornyos szürke palota előtt vállon tartott szuronyos fegyverrel, az afrikai utazók fővegele egy katona sétél föl, alá. A palota főbejárata, valamint a jobb és baloldali bástyákon mozsarak és ágyuk vannak irányítva a tér, az öböl és tenger felé. Az ágyúk és a melléte piramis formában elhelyezett ágyúgyök IV. Lajos ágyúkat képezik. És amint a magas bástyafokáról tekintve a monte-carli öböl festői környékét legeltem szemem, a magasból szokatlan zaj üti meg fülem. Feltekintek és a pár száz méternyi magasságon egy gépmadarat pillantok meg. A monoplán a tenger felől jövet egyenesen a kaszinó felé. Az emberi leleményesség ezen világkorszakot alkotó nagyszerű találmánya bűnösülta eji a halandó embert. Lélekemelő érzés szállja meg lényüket akkor, amidőn az embert feltekintendők látjuk oda, ahová élő emberi lény még eddig nem merészkedett. De a hatalmas Isten gyarló teremtménye, az alkotó erejével szárnyakat farag magának és készül a XX. század korszakot alkotó hódító utjára...

Feszült figyelemmel kísérem a repülőgépet utját. Időig hallom a levegő tengeret hasít, szédületes gyorsan forgó motorlapátok bugásít, zúgásít. Látszóvemen kivesszem, hogy francia zászló leng nyomában. A légi elemekkel dacolzó bátor levegő buvár az «élet hajóján» egy percze a kaszinó felett lebeg, — névjegyit röptve szerzeszt, — majd egy szabályos kört írva le a tenger felett, Nizza félfé röpi, hol szemcink élő nemsokára a messzeség homályába vész.

Séta a városban.

Délután folyamán a városban tettem nagyobb sétát. Megnéztem a condaminci vásársarkot, ahol de ócska könyvektől kezdve, az elsőrendű szükségleti czikkéig min-

denféle elképzelhető dolgot árulnak. Voltam a Condamine városkát Monte-Carlótól elválasztó romantikus hegyzorosban is, hol a Monakói herczegség »Sainte-Dévoté» védőszentjének kápolnája van. A kicsiny kápolnában fehér ruhás monakói leánykák készültek a holnapi áldozásra. Közvetlen a kápolna fölött, 80 méter magasságon rogo-bog a vonat, mely egy hatalmas ívben készült viadukton áll szeli keresztül a keskeny hegyzorosot. Majd a monte-carlió fényes üzletkeket szemlétem. Legfeljebb a kincseket érő drága ókszer kirakatok, melyeknek egy szolid briliáns mellű a 25,000 frank értékét is meghaladja. Tudvalevő dolog, hogy az ékszereszek üzleti forgalma tereén Páris és Monte-Carló képezik a világi piacokat. Igen sok értékes, ritka dolog van e helyen felhaszmozva, melyeknek párját másból széles e világon nem árusítják. A nagy szállodák igen esendsek; javarészt már zárva, amelyek május végéig nyitva maradnak, azokban is csak úgy lézengnek már a dús gazdag idegenek.

Monte-Carlói Kaszinó.

Monte-Carlóban a fősaosjan január 1-től márczius végéig tart, ezen időben a 135 szálloda 7000 szobája rendszerint még mindig kevéssé bizonyult. A nagy szállodákban a fősaosjan egy éjszakára a szóban ditta: (természetesen fürdő- és előszobával kapcsolatban) a 100 frankot is meghaladja, az egynapit elmelezés 40—50 frankot is. Tehát egy napi pensio egy személyre 150 frankot tesz ki. Ezen összegért én 30 napra nyujtok nagy urt ellátást vendégeimnek. Ne felejtsek azonban, hogy ide vagy miliomos ember jön szórakozni, vagy az elszánt, tönkrement nagyzagók, kik nagy vagyongukból még megmentett utolsó fillérekkel jönnek ide szerencsét próbálni. És ezek nem igazán mindegy, hogy 10 vagy 100 frankkal több a napi kiadásuk. De térjünk a dolgra. Délután 5 óra. Itt ülök a gyönyörű parkban, a kaszinó széles lépcsőjén főbejárata előtt.

Száguldo automobilokon, elegáns fiakerokon (Monakó egész területén nincs egyfogyó bércosú) sűrűn érkezik a kaszinó vendégei, kiket szolgák serege kísér a belső termeibe. Magam is belépek és a város márványu, díszes előcsarnokba jutok. Jobbra az Opera színház hangverseny és buffet terem, balra a játéktér. Az emeleten az igazgatóság hivatalos helyiségei, azoknak melyen az éjjel-nappal őrzött pánccselzkrények.

A monte-carlió játékbankot 1853-ban két és fél millió alaptőkével egy hamburgi részvénytársaság alapította 30 éves konzesszióval. Ezen idő alatt a nevezett részvénytársaság óriási befektetéseket eszközölt

Monte-Carlóban. Övek a dicsőség, hogy a sziklaromokra egy gyönyörű paradicsomot varázsoltak. 1878-ban Garnier mérnökkel — párisi nagy opera tervező és építész mérnökével — felépítették a mai kaszinót, melyet valóban fejedelmi pompával, pazar csinnal — nagy mennyiséssel rendeztek be. A kaszinó ma is részvénytársaság, mely évente tekintélyes osztalékok juttat a fejedelmi udvartársnak.

Az előcsarnokban megváltom jegyemet az esti előadásra, ahol a legolcsóbb hely 10 korona. Ez ugyan elég drága, de ha meggondolom, hogy az itt játszó világhírű művészek amerikai feltételek mellett lesznek szerződöttek és hogy a kaszinó vezetősége a legmagasabb igényű feltételek föl sem riad vissza, csakhogy a viláig oly rövid időre is, de szerződöttesse: nem esodálokozom a magas belépti díj felett.

A játéktérben csak névre kiállított jeggyel lehet bejutni, mikor ezért az indóbban jelentkezem, vonakodnak kiadni, mert turista ruhában vagyok, de mikor felmutatom a Molnár Andor kapitány ur által ottthon kiállított igazolási jegyemet (mely tíz kézen is keresztül vándorol) valamint a már megváltott esti színházzjegyemet, hangzogatván, hogy magyar újságíró vagyok, nagy udvariassággal, készséggel jegyzik be nevémet és állítják ki nevémet az aznapra szóló látogatói jegvet. Büszkén felmutatva belépőjegyemet, most már bátran vonulok be az ajtóháli szolgák és tisztviselők argus szeméi előtt: a titkos paradicsomba.

Monte-Carlói játéktérben.

A nagy játéktérben vagyok, amelyből még hét nagy játékszalón nyílik egymásba. Körülöttem 5 nagy elipszis alakú zöld asztal, melyek mindegyike körül 20—20 játékos helyet. Amerre csak tekintek, sűrűn elfoglalt játékasztalok, melyeknek terjedelmes térhelyei között fel és le sétál a nyerni szándékozó spekulánsok blazirt tömege. Mindegyik játékasztal közepén ül a kimondó, ki a forgó roulettba a fehér gölyöt dobja, oldalán a 2 ellenőr, szemközti pedig a figyelő 2 bankos, az egyik a jobb (10), a másik a bal (10) oldali játékosok részére. Garmadában hever előttük a sok arany- és papirpénz. A játékosok és bankosok kezében huzós pálcika, mellyel ki a széles asztalon tétjét igazítja, vagy pénzét söpri be. Nagy csend és figyelem mindenfelé, csak a kimondók sjezős szavait, a fehér göly köppanását és a perdülő aranyok ószecségenését lehet hallani.

A szőnyeggel borított termekben nem hallik a játékosok lépteinek zajja, hangosan beszélni pedig tilos. A nagy terem körül még 5 kisebb roulett játékszalón van. A legbenső »Garnier» és »Empire» termeibe,

TOKAJI BORTERMELOK TÁRSASAGA R.T. TOKAJ.

ELNÖK: WINDISCH-GRAETZ LAJOS HERCZEG.

Gyógyaszu, szamorodni és asztali borai felülmulthatatlanok. Kapható mindenütt. Árjegyzéket kívánatra ingyen küld. Központi iroda: Budapest, VI. ker., Teréz-körtút 25. sz.

IRROY

kedvelt francia pezsgő

Grand Marnier
kedvelt francia likőr.
Whisky Black & Withe
Alapított 1820-ban

:: Vezérképviselő Magyarország részére:
Fechner Maximilian
KUTASSY VINCZE
Budapest, Bálvány-utca 26

hol »Trente et Quarante«-ot (kártával) játszanak, csak a meghívott előkelőségeknek szabad a bemenet, (pedig de sok szélhámos jut hamis utam meghívókhöz), itt a legkisebb tét 20, míg a roulett asztaloknál 5 korona. A ragyogó villanyfényben tündöklő termek márványfalait gyönyörű festmények ékesítik, melyek mindegyike szép kis vágyonnal érhet fel. A falak körül bő karosszékkel és szemlélő látogatók az izgatott nyertesek és a szomorú vesztesékek pihenőjéül. Ez tehát a párisi félvilág nyári gyűlőhelye, ez a légyófogó vagy mondjuk gerérfogó. Egy-két játékos, kik nagyban játszottak, megfigyeltem, minden tétjüket kis könyveskébe gyéjzik és a következő tétjüket a jegyzetkekből nyert eredmény után teszik meg. A monte-carlió és a szomszéd francia városok könyvüzletei nagyban kínálják a »biztos nyeresé tudomány« könyveskéjét. Az egyik 10 frankos könyveské megmondja, hogy 2000 frank alapítókéval miként lehet 3 hét alatt 25.000 frankot nyerni, a másik már 50 frankért magyarázza el, hogy 10.000 frankkal miként lehet 100.000 frankot nyerni s így tovább. Dehát mindez csak mese és mégis vannak hiszékeny emberek, kiket a pénzvágy nem hagy nyugton és felülnek neki.

Egy játszma 3 percig tart. Megfigyeltem egy fehérruhás elegáns hölgyet, ki állandóan 500 frankos bankjeggyel játszott, az egyik tétjében 3 szám (7, 8, 9) jegyre tizenegyszeres nyeresémint húzott be. No de később mégis ráfizetett, a roulett asztaloknál a legnagyobb tét egy száma 3000 frank, mely tétre nyereség esetén csak a tét kétszerese jut nyeresémg yanánt. (Aszerint, hogy páros, vagy páratlan száma, avagy fehér-e, vagy piros lukba esik a fehér golyó). A játékeremek délelőtt 10 órától éjfélig vannak nyitva, mely idő alatt a játékasztaloknál állandóan folyik a hazárdjáték; a bankosokat és a többi személyzetet minden 2 órában váltják. No de ennyi tapasztalat e bűnös tudományból, azt hiszem, hogy most már elég volt, kár volna a drága időért bővebben rátérni.

Monte-carlió színház.

A színi előadást fél 9 órakor kezdik; még fél óra időm van, mely idő alatt a kaszinó előtti sétányon időzve, megtekintem a tengerbe bolthajtásos oszlopokra kiépített félkör alakú, félig zöld fővénnyel bevont »szikla terraces«-ot, ha a híres monte-carlió galamblovászt versenyek lejátszódni szoktak. A kaszinó előtérben a világhírű német Havas ügynökség frissen érkezett és kifüggesztett sürgönyét olvasom. Itt értesülök az aznapi Bálványosváraíjai pusztító ciklonról.

Bent ülök az aránylag kis terjedelmű, de igen kedves kis színházi nézőtér kényelmes foteljában. Itt csak foteles ülőhe-

lyek vannak, páholyok és állóhelyek nincnek; a mintegy 20 méter magas menyezett freskó csoportokkal van díszítve, az ének, zene, táncz és színművészet gyönyörű allegorikus képeivel. A nézőtér igen szép közönséggel teljesen megtelt; szébnél-szebb asszonyok; mesés toleitek. A 3 felvonásos fantasztikus ballát, kezdetét nem csepenetis, hanem 3 kalapacsütés jelzi.

Szindarab.

A L'Amour polyogony utjában Diana istenasszony nympháival találkozik és hó szerelme gyl »Sylvia« látásán. Sylvia állhatatos és büszkesége nem veszi figyelembe az utjába eső, érte epedő vándort. Büszkeségeért »Sylvia« megbűnhődik. Orion vadász az amorettek táncza közben váratlanul meglepi »Sylvia«-t és elrabolja. Sziklabarlangjába viszi és ott szerelmével osztomolja. Fekete rabszolgák indás táncza. Bachanália. Sylvianak mentő ötlete támad, leitítja Oriont, ki hamarosan önkivületli mámorba esik. Sylviait kétségbeesítő helyzetéből »Diana« menti meg, a barlangnak egy rejtejt kijáratán.

Sylviaiban felébred a vágy »L'Amour«-t, a szerelem vándorát látni. Diana fényes márvány kertjében nagy örömmünnp. A süriir lefátyolozott »Sylvia«t »L'Amour« felismeri és végtelen örülnek egymásnak. Közben megjelenik a kijázonodott Orián és elkezd ujból dühöngeni, de a hatalmas Diana hamarosan végez vele. Majd megjelenik »Thália« istenasszony papnővel, hogy győzelmet arasson Diana felett. Már késő. Diana teljes tündöklő pompájában díszes, nagy kísérettel diadalmasan jelenik meg a színen és megáldja pártfogoltját »Sylvia«-t és »L'Amour«-t.

A nem mindnapn látható szép kiállítás látványos darab, világírhírű táncművésznővel, fülbemászó nagyszerű zenéjével, szízes ballet karának plasztikus táncszámaival, csillogó costumjeivel és fényes díszleteivel, mindannyiunknak, kik láttuk, egy felejthetetlen kedves emléket szerzett. Bravó Monte-Carló!

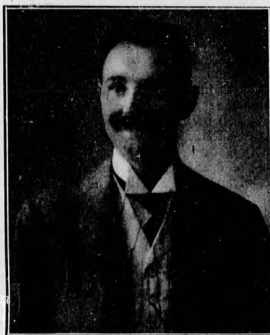
Fél 12 óra, mire a darabnak vége volt. A közönség egyrésze még betér a játékerembe, de kint a kaszinó előtt már 100 meg 100 autombil és fiakker várja a kitóduló díszes közönséget. Nem telik bele fél óra, minden eicsendül; nemsokára már a kaszinó díszes csillárait is kezdik otlogatni és amikor a »Café de Paris«-ban a piros frakkba bujtattott magyar czigányok utolsó zeneszámként elhúzzák itt messze idegen földön, a földközi tenger partján, a Rákóczy indulót... látom képzeltelenben a rodostói Remetét a szabad majthényi sikont kibontott zászlóval... tépelődöm a kérdésen, mely minden magyar szívében

forr... mikor lesz hát már egyszer a magyar is boldog!?

A kihalt utcákban hazafelé, illetve szálláshelyemre ballagok. Az éjszakai óráját léptekc egyhangu kopogását hallom a sötét éjszakában, közben megszólal a kis templom éber órája is, jelezvén az egygylet! Félálomban vagyok már... még egyszer átfutok a ma látottak felett... azután haza száll a lelkeim minden érzésével.

Kneffel Béla szállodás.

Udvardika István

Udvardika István

vendégfő, a pozsonyi »Ligeti-Mulató« tulajdonosa és a Pozsonyi Vendégfőzők és Kávéosk Ipari-szualatának elnöke.

1876-ban, mint egy pozsonyi polgárcsalád legfiatalabbik fia született, elemi és algymnáziumi tanulmányait Pozsonyban végezte, itt volt 1888-tól 1891-ig Apfel Antal ligeti kávéházában mint tanoncz, később 1891—1894-ig a Dubeky-féle »Bellevue« mulatóban, 1895-ig Wellisch Antal czeledői pályaudvari vendégfőzőjében részt mint pinczér, részint, alig 20 éves korában, mint főpinczér alkalmazva. 22 éves korában már önálló lett és ő alapította Frigyes főherceg fiának Albrecht főhercegnek születése alkalmából a pozsonyi »Albrecht kert« mulatót 1898-ban. Már 1899-ben a pozsonyi helyi Iparkiállításban az ott általa berendezett Mulatót vezette. 1900-ban átvette a Grassalkovich-téri nagy vendégfő, azt divatosan tét kerttel Belleuve és kibővítette. Egyideig pedig a Bellevue nagy mulatójának ideiglenes bérleto volt. 1905-ben pedig a »Füzám«-hoz címzett Csáky-téri vendégfő vette át, melyet 1910 végéig vezetett és elsőrangú helyiségét csinált belőle, míg ekkor súlyos betegség végezt ez

MÁDAI LAJOS UTÓDA
HETTLINGER J.
.....
NAGYVENDÉGLŐJE
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT. 30.

A vidéki és fővárosi előkelő közönség kedves találkozó helye. Minden időben frissen csapolt sör. Természetes magyar borok, izletes konyha, előzékeny kiszolgálás. Esténként elsőrendű cigányzene

felkellet hagnia. Kétszeri operálás után felgyógyulván, megvette örökáron 1911-ben Palugyay Károly ligeti kávéházát. A pozsonyi II. Orsz. Gazd. kiállításban 1902-ben, ámbár alkalmatlan helyen elhelyezve, mégis ő csinálta az összes vendéglősök közt a legnagyobb és legeredményesebb fogalmat. Ud'vorka István 1903. évben a Pozsonyi Vendéglősök és Kávéosk Iparszövetség titkárává és 1911. évben szintén egyhangyán elnökvé választották meg. Ő azonkívül az Idegenforgalmi bizottságnak és a pozsonyi Ipar Egyesületnek választmányi tagja, a Pozsonyi Pinczervegylet és Menhely-egyletnek disztája és az utolsó idők választás óta a pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamarának tanácsosa.

Az amerikai vendéglői művészet.

Nem hiába tartja azt a magyar, hogy az ő konyhájának, feleség, megszkott vendéglője főztjének nincsen párja a világon, mert igaz is az. E kerék földön jól főzni, sütni és józítani ember, mi tudunk első sorban, mi magyarok. A francia is büszke az ő szakácsművészetére, ám a francziák csak ételeket összekeverni, inyenckedni tudnak, ami nem való a jó, egészséges, edzett emberi gyomornak. A konyhaművészet tekintetében azonban a világ összes művelt népei közt az északamerikaiak vannak a leghátrább. Ezek az ő világ népeithez képest még egyáltalán nagyon fiatalok ahhoz, hogy akár jól főzni, sütni, akár jól enni tudnának. Az igazi amerikai konyhaművészet is csak olyan primitív lábon áll. Amerika népességének nagy része tudvalegőleg bevándorított telepekekből áll. A legtöbbször, ma már élénk és nagyforgalmu amerikai nagy város négyán évtized előtt még csak pusztaság volt s minden népességé elfért egy-két viskóban. A telepeleők nagy részének nem voltak asszonyai, maguk sütötték maguknak a húst s megpróbálták főzeféléket is kofyaszítani. A tizenyolczadik és tizenkilencedik században kezdtek csak a nők Amerikába kihuzódni, de természetesen nem olyanok, akik jól főzni tudtak volna. Az amerikai ember meg is elégedett vele, amit a nehezen szerzett asszony eléje tált. Természetesen az ilyen viszonyok közt nem fejlődött ott a vendéglők és korszak konyhaművészeete sem.

Az újvilág újdonsült milliomosai csak a legutóbbi ötveneztendő alatt szánták el magukat arra, hogy Európából hozassanak maguknak szakácsokat és szakácsnőket. Igaz, ezeket fejdelmirel meg is fizetik. Azóta az amerikai előkelőbb vendéglők is európai szakácsokat és szakácsnőket alkalmaznak — kivált a magyar szakácsnőket kedvelik — nagyon jó díjazás mellett. Az amerikai ember étkézes dolgában különben nem válogatos s könnyen kielégíthető otthon és a vendéglőben. Az édesesség az, amit az amerikai leginkább kíván. Reggelire édes gyümölcsöket esznek, a gyermekek valami különösen elkészített tojászeleletek és cukrozott tésztaikat reggeliznek s nagyon előkelő család, vagy vendéglő az, ahol reggel hus is kerül az asztalra.

Az Amerikai Egyesült Államok nagyobb városaiban nincsenek a mieinkhez hasonló vendéglők, korszakok és kávéházak. Ott minden étkező helyi korszak és kávéház is egyszerű. Esznek, isznak ott kávé, teát, szeszitalt, s a bérkoscsók, napzámósok tésztafogyasztanak — edes krémetek, fagyalot esznek kenyérről. Talán a nyári nagy forróság okozza, hogy a jeges krémeket nagyon kedvelik s nyáron s télen át fogyasztják. A legelőkelőbb éttermekben is ezt eszik a forró leves után. Ezért van az

után ott annyi rossz fogu ember s ezért van ott olyan jó dolguk a fogorvosoknak, mint sehol a világon.

Hogy az amerikai vendéglőkben az egyes ételek után tányérokra is váltanak, az csak ritka helyen van szokásban. Csak a nagyra előkelő vendéglőkben, ahová európai nagyurak járnak. Máskülönbent mindennemű étel, hus, hal, tészta, főzék, befőtt egy tányérra kerül. És senki sem zúgolódik e miatt. Hajh, az amerikai vendéglősnek sokba kerül a tányérmosogatás is.

Az amerikai vendéglői konyhatudomány egyik főszéclázítása az, hogy a salátát olyan egyszerűen készílik, találják fel, hogy önkéntelenül merül fel a gondolat, hogy viselt bőrczipő darabok is vannak felszeletelve. Van ebben mindenféle valami. Edesség, sóság, savanyúság, keserűség, keménység, lágyság. Az amerikai szakács oly büszke erre az alkotására, mint a franczia a malaczhaján megcsütött s libamájjal töltött kappanra. A rákok és osztrigák a főreszeit képezik az amerikai vendéglők étrendjének.

Ami maguk Newyorkot illeti, ott minden bevándorított nemzet fiainak meg van a maga nemzeti vendéglője. Leghíresebbek a mi newyorki magyar vendéglők, korszakok, köztük a Rákóczi-, Petőfi-, Verhovay-vendéglők, melyek majdnem mind abban a városrészben megcsütött melyet „Gulyás avocue-nek nevez a newyorki ember. Itt találkoznak napi munka után vagy ünneppalapon a magyarok, urak és munkások, de ide serelgenek a jó magyar vendéglői, korszak konyha immár híressé lett, magyar szakácsné főztjére maguk az ősbennszült newyorkiak is.

A vendéglő, mint takarékosági tényező.

A felületesen gondolkodó erköcsprédikátorok, akik a vendéglőben és a korszakomban csak az emberiség erköcsi és anyagi megrontásának színhelyét látják, bizonyára nagyot néznek arra az állításra, hogy a tisztességes vendéglő és korszak előrendítő tényezője lehet a nép takarékoságának előmozdítására. Ez pedig nagyon is megállja helyét. Nem akarunk most arról szólni, hogy kevesebb tagu család mindig előcsobbban tartja fenn magát, ha vendéglőben étkézik, mint hogyha otthon főzt, arról sem, hogy az agynevvezett szövetkezeti alapon álló közöskönyvhák, olcsóság tekintetében sem voltak képesek versenyezni a vendéglői konyhákkal s egymásután szüntették be működésüket, most a vendéglőknek és korszakoknak a szociális takarékoság terén való tevékenységére akarunk rámutatni. Budapesten alig van tisztas polgári vendéglő és korszak, különösen a külvárosokban, ahol ne lenne bizonyos takarékvagy betegesgelyző egyesület. A tagok hetenként beszerzőnek, egy, két, vagy három koronát fizetnek s az év végére olyan cinos özszegyet gyűjteneik szinte észrevétlenül össze maguknak, hogy azzal szégyényes borsu ember mégis csak segíteni képes magán. Ezek az önszégelyző kis korszak takarékpénztárak a közjótékonyosgot is a lehető legmesszebbremelőgg gyakorolják. Téli időre a heti betétek kamatjódelmeléből, karácsonyi szent ünnepek táján egy-egy vendéglőben, korszakomban sok szegény gyermekét öltöztetnek fel meleg ruhába — fiúkat és leányokat egyaránt — tetőtől talpig. Tizezerrel többre ngy évenként azoknak a szegény gyermekeknek száma, akiket esztendőnkint ez a vendéglő, korszakmai segélypénztárak ruhával látunk el. Es cselekszik ezt minden hírlapi reklámzás

nélkül, igazi keresztényi szeretettel, úgy, hogy a bal kéz sem tudja, hogy mi jót cselekedett a jobb kéz.

És még egyet kell feljegyoznünk ezekről a vendéglői, korszakmai önszégelyző intézményekről, takarékpénztárakról. Tisztviselőket maguk választják, akik ingyenesen és lelkesedéssel töltik be e hivatalukat. A pénztáros rendszeren az a vendéglős, vagy korszakos, akinek helyiségében az önszégelyző egylet, a kis takarékvagy. És elmult már sok esztendő, sok évtized fölöttünk, de soha még ezidég nem történt meg, hogy Budapestben egy ilyen önszégelyző vagy kistakarékban visszádlés követett volna el. A közbizalom tartja fenn ezeket a részenként kis keretű, de összhátukban nagy szociális jótékonyhatást kifejtő intézményeket, melyekhez hasonlókat a vidék, a kisvárosok, falvak polgári magyar vendéglőben is még kellene teremteni, hogy ott is éreztessek áldó hatásukat és tényékel czafolják meg azokat az alaplatlan vádakat, melyekkel ma holmi erköcsprédikátorok — akik különben még vizet hirdetnek, maguk is bort isznak — illetik meg a legtisztességesebb polgári vendéglőket és korszakokat is.

Alkoholista ólomkatonák.

— A luganói alkoholeltes kiállítás csodáiból —

Nagyon helyes, szép és üdvs dolog az, ha valaki az iszákosság, az emberiségnek e megrontó szerencsétlenség ellen veszi fel a küzdelmet. Ismerjük a pálinkánkat, ismeren testet-lekelt irtó mérgehatását. Ugyanilyen hatású, vagy még rettenetesebb az ópium élvezés. Ezek ellen küzdeni, nemes emberi kötelesség. Ám a borkor, ennek a legtermészetesebb italnak mérsékelt élvezete nemcsak hogy nem káros, hanem hasznos az embernek, mind testi szervezetére, mind szellemi fejlődésére. Régi irások, egyházatyaik ugyanazt hirdették, hirdetnek egyszerűen azt is, hogy az isten a bort egyszerűen az emberiség gyönyörére, egészségének főtartására a legjobb gyógyitalnak tekintette. És bármiként is beszéljenek, irjanak a mai Good Templar lovagok, tény az, hogy nálunk Magyarországon, leginkább jó bort termő vidékeinken születtek, nevelkedtek a testileg és lelki-képességben legjobban kifejlett emberek, akik életük folyását sokszor az emberi kor legvégső határig, még százeven túl is a jó magyar borsoska mérsékelt élvezésével hosszabbították meg.

A tisztességes magyar vendéglős, korszakos sem hirdeti örökké azt:

Igyál, igyál.

A világ örökké úgy sem áll, mert hiszen az nem szereti a részeg, vagy részeges vendéget, aki neki csak kárt, kellemetlenséget okozhat. Ám a szélsőségekben annyira menni, hogy hadat üzenünk a borivásnak az utolsó cseppig, ez már neveléses dolog. Akik ezt teszik, ezt a céljukat úgy sem érik el, nemcsak a vendéglői éttermekben, de meg a klastromokban sem. Pedig ezt teszik a teljes absztinenciát hirdető antialkoholisták, akik ez évben Luganóban a alkoholeltes kiállítást rendeztek s bemutatják a többek közt, hogy milyen hatásos van az italozás — az ólomkatonákra.

Ennek a kiállításnak egy részén három csapat menetelő kis ólomkatonák látható. Az első csapat csak olyan válogatott ólomkatonákból áll, akik nem isznak bort, csak vizet; a második csapat ólomvitzei már bor- és vívizők; a harmadik csapat pedig már csupa alkoholistából áll, akik szomjukat, ahogy jön, borsal, sörrel, vagy pálinkával

kával oltják, de vízzel soha. Mindegyik csapat mögött egy betegszülői kocsi halad, melynek katonáskái szintén antialkoholisták. Mig az első vezető csapat már kocsiján csupán csak egy kimerült olomkatonára, a második borivó csapatán már nyolc kimerült olomvitéz ül, a harmadik kocsi pedig be sem tudta fogadni a kidült, kimerült, javíthatatlan, alkoholista olomkatonákat.

Hát ez az olombaka illusztráció egyáltalán nem felel meg az élet valóságának. Aki katonára tud, tudja, hogy az a gyalogos, aki vizet iszik, a menetesleg legrovidebb ideig bírja ki. Hamar kimerül a pálinkafogyasztó baka is. De annak a katonának, aki mérsékeltén bár, de állandóan fogyasztója a bornak, nincs párja sem a kitartásban, sem a harcai vitézségben. Tessék ezt megérkezni tapasztalt katonatisztoktól, katonarvosoktól, akik e tekintetben igaz szakemberek.

Az ilyen kiállítások rendezésével különben a teljes absztinenciát hirdető antialkoholisták még jobban eljátszák komolyaságukat. Am tessék a pálinkaivásnak írni harcot üzeni. És tessék bemutatni kiállításainak előváloságban néhány testileg, szellemileg tönkretett pálinkaiszákos embernek szánalmas, nyomorék alakját s meljének tonkretevéjükét, a pálinkakaméru butikus címerét, aki immáron budapesti háziur; ez oly visszatartó látványt fog nyujtani s annyira elrettent az embereket a pálinkaivástól, hogy többet használ az emberiségnek, mint egy egész hadsereg alkoholista és antialkoholista olombaka kiállításai.

A régi jó magyar borokról.

Budán — ama völgyben, hol ma a Krisztinaváros van, — közli Balaj Jenő a MSZOE titkárja, ezéltől mintegy negyvszáz-estendővel nyaralók és kertek voltak. Az egész láthatárt a Duna jobbján a Szt Gellérthegytől a síkságig magasabb hegyek a balparton a Rákost környező halomok kerítették el; ezeken túl pedig tiszta időben a Mátra kékszínben jászó hegyláncolata is ide látszott derűs, tiszta időben.

Jóivág volt akkoriban Budán és vidékén, hol a jótét és műveltség honolt, kivéve a nyéki és a Pál hegyét. A sűrű erdőkkel borított hegyek eleje a király vadászteréhez tartozott, a Pál hegyen pedig az akkoriban híres paulinus barátok kolostora volt. Egyebütt, amerre tekintett az emberi szem, csak kerteket, szőlőket látott, melyek a Mátyás király által Bourgozucból hozott szőlővesszőkkel voltak beültetve, amelyekben termelték a később híressé vált budai józatumu bort. Ulászló király korában már a Sikár hegyét is vengyelombok takarták, meg-megszakítva egy-egy virágos kert középbé épült földszintes, de izléses nyaraló, vagy pinchéz által, melyek közül ki vált itt-ott egy-egy barátságosan hívogató korsmaépület is.

Bőség volt akkoriban a bor dolgában Budán. Nagy volt a szőlőterület, nagy a termés és nagy a készlet. És hogy milyenek voltak az akkori borértékesítési viszonyok, azt megmutatja az alábbi történelmi feljegyzés.

Bár Eötvös József írja »Magyarország 1514-ben című művében: hogy Bakács bihoros princa, II. Ulászló király mindenható tanácsosa, midőn magyarokérekéi és es körmendi tisztartói számadásait olvas-ta, így kiállott fel:

— Csalás, valóságos rablás! A legrosszabb verszeri bornak hordója tiz és fél aranyba kerül és t iz én boromat nyolc aranyért kőzöljotok el. Megfogások fizet-

Borral, még pedig kitünő minőségűveiben abban a korban nemcsak Bakács éresek, hanem más kortársai is dicsekedhettek. Ezt bizonyítja báró Eötvös József említett művének következő idézete is:

»A pörházadaskor Dózsa György hordái Budára törve, ott öldökölés és számtalan rablást vittek véghez, többek között Telegdy házát is kirabolták, pinchézét feltörték s az abban levő — kincset érő — ó-szeremi borait megitták s részben kiöntötték.«

Ebben az időben a Szerémség az országban a bortermelés központját képezte s úgy a szőlészet, mint a borkezelés terén hatalmas mintalepül szolgált, minék következtében borai fejedelmi, királyi ajándékok tárgyát képezték. A szerémi bortermelésnek is sokat ártottak azonban a háborus esztendőik. Így Ferpád boszniai paras 1753-ban tizenötzerfornyí haddal átkelt a Száván s hét hajói őrzetere hátrahagyva egy hadosztályt, a Szerémségre rontott. Az ellene küldött hadsereg Tomori vezérlete alatt indult el, aki azonban a sereg egy részét elküldte Battányi György hadnagya vezetésével a Szávához; mire azonban Tomori csapatai megérkeztek, a törökök tüzel-vassal elpusztították a szerémségi bortermelő szőlőt. Egy évtizedig nem termelt bor ezután a szerémi hegyekben, de hogy ennek a kitünő italnak hiányossága még sem volt érezhető, annak az a magyarázata, hogy nagy volt a készlet úgy a fogyasztó, mint a termelő pinchézében s mert mindenkéi úgy élvezte azt, mint a gyöngyszert. Egy ebedhez csak egy pohárkával. Aki akkoriban vendéglőkben szerémi bort rendelt, az már nagy ur számba ment. Pedig akkoriban sokat és nagyokat ittak a magyarok, úgy, hogy a mostani bort fogyasztást össze sem lehet hasonlítani az ötszázévi előtélvel.

Tinódi Sebestyén ez idők költője a »Sokféle riszögőse« költeményében tükört bír kora el, melyben megbizonyítja, hogy a borkultúra akkor virágzásban vala Magyarországon. A jó bornak, melytől a dalnok »feje batorodik«, torka hangosabb lesz, maga sem lévén ellensége, nem is meri gunyolódással mosni a borkevelőköt fejeit. Megrajzolja a magyar bor büvös erejét, mely a gyávát vakmerővé, a méltóságosan komolykódót tréfas majomná, a tisztasággal kényeskedőt sertésé s a szavakkal tukarkodó büleszt fecsegő szarkává változtatja el. Van mit hallani az udvariatlan költőtől az asszonyi népek is. Rájuk olvassa, hogy titokban eszik a sült kappant s arra a himzmosás mellett nagyokat isznak — természetesen borból. A »nagy tömlőji dajkák« nem a maguk, az emolyérekre jólvoltáért isznak, hogy több telegy legyen. »Az udvarbírákól és kulcsárokól« szőlő énekeben már erősebben gunyolódik. Még csak szivelné valahogy, hogy az »akasztófaraválók« gazdáikat gyalázatosan lopkodják, magukat tömik minden jóval, de az »énekzerzőt bádós borral itatni, istentelenség«. Tudhatnák, hogy »a költő orrán a boros víz nádat teröm s a torák rozsdával rontja be«. Még hozzá gorbombáskodik is, ha a költő jobb tort kér, hogy »a magas part üsse öket!«

Tinódi kifakadási daczára, elég bőségében volt akkor az ország népe minden földi jóinak. Erről fogalmaz nyertünk a következő rendeletből, melyet Lajos király bocsájtott ki a vármegyékhez, hogy az összes nemesség fejenként készüljön s ju-

lius másodikkán jobbágyai egyötödével Tolnánn legyen, ahol a királyi tábora szállalnak. A városoknak is meghagyottak, hogy gyalogszoldosalkait és ágyúkat oda küldjék. A renlethez kapcsolottat az élelmi-szerek árjegyzéke, mely szerint:

egy ökör 12 frt,
borjas tehén 6 frt,
tinó 2 frt,
iszó 1/2 frt,
borju 34 dinár,
juh 20 dinár,
bárány 8 dinár,
bizonyt sertés 1 frt,
egy mázsa szalonna 1 frt,
lud 3 dinár,
kappa 2 dinár,
csibe 1 dinár,
egy kenyér 1 dinár,
egy véka liszt 25 dinár,
egy pint bor 3 dinár, stb.

A magyarnak mindig kedvezve itala volt a bor. Nem tivornyázott vele, de módjával itta. Bebak Katalin, a híres magyar nagyszony monda régi feljegyzések szerint: — A szerélem is részéseg; a bor — mint nekem egykor valaki mondta — szemekmből egyenesen a férfi szivébe cseppen, csakhogy e tekintet a bortól abban különbözik, hogy idővel nem válik erősebbé. A bor tudvalegleg minél öreg-bb, annál erősebbé lesz.

Egy budapesti vendéglős lakomája a szulnai európai bizottság tiszteletére.

Ezelőt mintegy hatvan estendővel egy európai bizottság alakítottat, melynek feladata volt a Szulna torkoltnak mesterséges munkálatokkal oly karbalyezése, hogy a Duna e legnevezetesebb torkolatát fenyegető teljes beázódások elkerüljék a víz egy a torkolat minden évszakon át használhatóvá tésseék. E munkálatok végre szercsészen befejeztetvén, az európai bizottság feloszlott s e nap emlékére, most ötvenesztendőre a Szulna torkoltnán nagy-szerű lakomát rendeztek. Érdeske dolog, hogy a sok ajánlóköt közül a lakoma készítésével és kiszolgálásával egy budapesti magyar vendéglőt bíztak meg.

A torkoltnak e napon egyéb hajók közt egy angol, francia, osztrák, török és egy szárd hadihajó is horgonyzott. Minden hajó ünnepi lobogókkal volt feldiszipte. Esti hat órákor kezdődött a pompás lakoma, melynek kiállítás és készítése 111 m-e pesti vendéglős, borkereskedő s az akkori dunai gőzhajók értermeinek bér-lőjére volt bízva. A főrendezővel Pestről negyenütt kiszolgáló egyen utazott le ez alkalomra, közte négy szakács, három cukrász, harmincz pinchéz és nyolcz női konyhahalkalmazott. Ekkor még az Aldunág nem volt rendes vasuti összekötöttés és így ezeknek a vendéglői alkalmazottaknak a leutazása egy hétnél tovább tartott. A lakomához a vadhust és gyümölcsöt Bécsből, a tengeri halat Odessából, a szárnyasállatot Pestről, a marhahúst Ulaczból szállították. A nemzetközi lakomán részt vett több nemzetbeli előkelő vendég, számos kíséretükön kívül 177 volt, kik a magyarországi kitünő minőségű magyar termései asztali boron kívül elfogyasztották 300 üveg francia pezsgőt, 200 üveg bordeauxit és 200 üveg hochheimit. Egy teríték ára négy arany volt. Este a lakoma után minden hajó bengáliai fényben ragyogott s a vendégeket nagyszerű tüzijáték gyönyörködtette. A lakomán részt vett előkelőségek nem gyöztek dicsérni mák ez alkalommal a magyar vendéglői szakcséművészet kézziményét.

A szállodai alkalmazottak titkos üzenetei.

A nyár a vagyonszembemérésnek szórakozási, üdülési ideje. Akinek módjában van, most megismerkedhetik nemcsak egyes tájak szépségeivel, népek sajátos szokásaival, hanem még némely szállodai elbánással-móddal is. Sajátságos, hogy az egész művelt világon majdnem mindenütt egyforma udvariassággal, előzékenységgel fogadják a vendéget, már tudniillik, akít fogadnak. E tekintetben — úgy látszik — nemzetközies az állapotok. Mindazonáltal néhány utazó leírásából tudjuk, hogy vannak emberek, akiket talán a világ minden szállodájában megkülönböztetett szívélyességgel fogadnak, viszont vannak olyanok is, akiket ismeretlen léttükre sehol sem fogadnak szívesen, sőt egyáltalában nem is fogadnak. Miért van ez? Ennek a titkát leplezi le most egy angol lapban Ledoux Alfons, amerikai utazó nagyszálloda és vendéglőtulajdonos, aki cikkében elmondja, hogy szállóradóról, szállóradóra menő titkos jelzésekkel értesítik egymást a szállodai alkalmazottak az utazó vendégek minőségéről következtében. Ezt a jelzést öntudatlanul a vendég maga viszi magával, mely rendszeren a börtönjében, vagy kosárban van s oly kicsi, hogy észre alig vehető, de a szállodai alkalmazottak azonnal meglatják azt s tudják, miként kell elbánni az érkezett utj vendéggel.

Ledoux szerint a jelzések a következők:

Ha bőkezű volt a vendég, aki a szállodai alkalmazottakkal bőségesen osztogatta a borralvalót, annak a börtönjére a zár mellé egy vonalal át húzott kört rajzolnak, vagy karcznak. Ez aztán azt jelenti:

— Kittiú vendég! Figyelmes kiszolgálás, bőséges borralvaló!

Az az utas azután, akinek a börtönjén ilyen jel van, mindenütt hajladozó pinceszerekre s nagyon jó kiszolgálásra talál. Első osztályú kiszolgálásra. Ki kap második osztályú szállodai kiszolgálást? Az, akinek börtönjén a zár mellett csak egy egyszerű egyenes vonal van. Ez azt jelenti:

— Szolgálást megfizeti. A borralvalóban nem bőkezű.

Ugyanazt jelenti, ha a zár mellé egy egyszerű kereszt van ragasztva. Az ilyen vendéget még figyelmesen fogadják, mert hiszen meg van a remény arra, hogyha nem is bőven, de mégis csorran tőle borralvaló.

Akinek a kofferjára a zár mellé két vízszintes vonalat, vagy két keresztet rajzolnak, az azután nem számítson szíves fogadtatásra e világ egyetlen modern szállodájában sem. Ez a jelzés azt jelenti:

— Borralvalóan fukar! A szolgáltatást nem fizeti!

Az ilyen vendéget már a szálloda kapujában is alig fogadják. Parancsait nem akarják meghallani. Ötször, tízszer kell csengetnie, míg valaki jelentkezik.

Az a vendég, akinek utazó táskájára három vízszintes vonalal, vagy keresztet rajzolnak, az jobban teszi, ha lemond arról, hogy szállóadóra szálljon.

— Ennek legelőször is kijelentik:

— Szoba nincs! Valamennyi el van foglalva.

Ha mégis kiereszkol magának egy szobát, hát a legkényelmetlenebbet kapja. Szobafény, pinceszé, szolgát nem is lát, nemhogy a parancsait teljesítsen. Kiseb szállodában, ha kiakarja tisztítani a cipőjét, ruháját, hát a szolgál azt mondja neki:

— Tessék megfizetni előbb a borralvalót!

Ez a titkos üzenetváltás szokásban van nemcsak a művelt Amerika, hanem Európa összes szállóidáiban is. A szállodatulajdonosok nagyon ügyelnek mindent elkövetni annak megszüntetésére, de eddig eredménytelenül.

Ime, a mi pinceszereink egyrésze titkolozik a borralvaló ellen, pedig a főntiek is azt bizonyítják, hogy figyelmes kiszolgálást, kényelmet csak a baksis, a borralvaló biztosít világszerte.

A Balatonvidéki vendéglőseink értekezlete.

A Balatoni Szövetség igazgató-választmányának határozata következtében a szövetség elnöksége értekezletet hívta össze a balatoni vendéglőseket Balatonfűrédre. Az értekezlet célja volt megállapítani egyes teendőket, melyekkel a furdőtelepek fejlesztése elérhető és hogy megszüntessék azt a nehézséget, mely a furdőközönség élelmezése körül fölmérl. A népes értekezlet Övári Ferenc dr. országgyűlési képviselő, a Balatoni Szövetség ügyvezető elnöke vezette. Résztvettek a balatonfűrédi furdőközönség részéről Vaszarj Ernő furdőigazgató, Schmidt Ferenc dr. főorvos, Lingl Valerian nyugalmazott igazgató, Siofok részéről Várady Gyula furdőigazgató, Keszthely részéről Csák Árpád dr. furdőkintőző, Hévíz részéről Schulhoff Vilmos dr. furdőorvos, a Balatoni Szövetség részéről Övári Ferenc dr. károlnok, Csepőlé Ernő titkár, Benkő Alon gyűlés, Mészöly Gyula és Vargha Albert. A nagyszámban megjelent vendéglősök sorában képviselve volt valamennyi furdőtelep. Előadók voltak: Várady Gyula, Cserey Ferenc, Csák Árpád dr., Sümei József dr., Schulhoff Vilmos dr. és Csepőlé Ernő.

A jutányosabb beavaslás lehetőségének kérdésé, a penzió rendszer általánosításának ügyét és a személyzeti kérdést Várady Gyula adta elő. Hivatkozott a főnálló nehézségre és arra, hogy ha a közös beszerzés, sokkal inkább lesznek képesek megszerezni a jó beszerzési forrásokat. A zöldségtermelés tekintetében a Balatoni Szövetség a földművelésügyi miniszter támogatásával sikeresen segít a bajon, de egyéb dolgok is szükségesek lennének, hogy ez a kérdés rendeztesék. Hosszasabb tanácskozás után egyhanguan elhatározták, hogy megalkotják a Balatoni Vendéglősök Fogyasztási Szövetkezetét és ennek előmunkálával megajátos a Várady Gyula, Milekker Lajos, Ruff János, Cserey Ferenc és Boczay Bláintól álló bizottságot. Az élelmezés kérdésében amellett foglaltak állást, hogy a következő éven valamennyiben behozzák az ugynevezett mérőrendszer. Elhatározták továbbá Sümei József dr. előadás kapcsán, hogy a nyílt üdülőhelyeken a beteg vendégeknek külön konyhákat rendeznek be és az a vendéglős, aki erre vállalkozik, megfelelő táblával jelzik, hogy ott orvosi rendelre diétikus étel kapható. A személyzeti kérdésében azt az álláspontot foglalták el, hogy tanulmányozzák a kérdést és ahhoz a rendszerhez foglyomadni, amelyik a gyakorlatban legjobban válik be. Cserey Ferenc előadói javaslata alapján egyhanguan elfogadták azt, hogy minden vendéglőben előzetesen állapítsák meg az árat és hatóságai hiteltelisést mellett az ilyen általános árlap kifüggesztessek. Ugyancsak Cserey ja-

vaslatára elhatározták, hogy a vendéglőseipar megbecsülésének rovására történő viszályt megbelyegzik és odatörekvesnek, hogy ilyen eset ne fordulhasson elő. Elhatározták, hogy a kötelező bejelentés szigorítása ügyében a Balatoni Szövetséget keressék meg és ugyancsak a Balatoni Szövetség utján törekvesnek arra, hogy a külföldi figyelmre a Balatonra főlhívassék, Csák Árpád dr. a balatoni vízőlkötelek megjavítása ügyében tett javaslatot. Ebben az ügyben már folyik a szövetség által megindított tárgyalás és van remény, hogy a közeledés meg fog javulni újabb hajók beállításával.

Budapest legrégibb fürdői.

A magyar ember szereti a vizet, de nagybör mennyiségben csak kívülről, (Ösünkrol fél nagyon jegerveze, hogy vadászó, halászó, s a szeredséte kedvelő nev valának, akár a »tereekek». A mostani budapesti fürdők már a rómaiak ismerték, de már a magyarok kezdtek fejleszteni s később fejlődésüket nagyban előmozdította a török hódoltság, lévén mozmim testvéreinknek vallásos kötelességük is a minél többször való mosdás, ferdezős a természetes, föld melyből fakadó, természetes izta vizekben. Evezredék óta ilyenek ismerik a budai forrásziveket. Ahol ma a Császárfürdő van, valamikor már a magyar időkben Felhéviz nevű kis város volt néhány beszálló korsóval. Ez a kis fürdő mezőváros egészen a mai Vizivárosig terjedt. Akkor is balzsamos vizét, melegforrás volt itt, melynek gyógyító erejét kipróbálták a hajdanokor gepetái, romonus cívisei és Árpád leventéi. Itt először a sokat mosakodó törökök emeltek olyan furdőházat, hogy annak csodájára jártak ide még a szomszéd európai nácziók is. A török uralom megszüntelődé magánosok kezére került Felsőhéviz, a mai Császárfürdő, míg a boldogemlékeztető Marczibányi István az irgalmasrendű barátoknak nem ajándekozta azzal a föltételek, hogy annak jövedelméből szegény magyar atyafibetegetek álljanak.

A másik legrégibb magyar ferdeő hely volt a kronikák feljegyzése szerint a budai Ráczfürdő, mely Mátyás király idejében még a budai várkert keretébe tartozott. A Rudasfürdő törökök építettek először, még pedig Sokoli Mustafa basa idejében, de már 1703-ban az akkori Buda város tulajdonára lett. A budai Királyfürdő is török alkotás s nem azért Királyfürdő a neve, mert köze lett volna valaha hozzá valamikoronás embernek, hanem azért, mert a török hódoltság után valamikor Király nevű ember volt az első tulajdonosa. A Királyfürdőnél korra nézve fiatalbba a Sárosfürdő, melynek vizet csodaerejéért a külföldről is crezek jöttek el Budára, míg nem a régi épületet lerombolták s a főváros ezt az istenfélemti vizet évtizedekig hagyta csorogni a Dunába.

Budapesten, a pesti oldali fürdők csak a múlt, XVIII. század második felében keletkeztek. Rombach Sándor mérnök 1800-ban fedezte fel az akkori »pest város erdejében», a mai Nyár-utczában, az első hévízü forrást, mely Nyár-utczán 1808-ban »közhasznonélvezetre» furdőházat s melléje vendéglőszállót építettek. A forrásvizet vastartalmunak találta a királyi udvartársbati orvosi kar is s vizét reuma és nő bajok ellen használták. Akkor még árnyas erde vette körül a mai nyár-utczai vasfürdőt, melynek lombjai árnyában a szép pesti dámk pompáztak, a traktérban talála ételt és italt s kellemes mulatozásra való

CSARNOK.

Ne légy büszke.

*Ne néz le senkit, hogy kicsiny,
Semmies ember és szegény;
Rászorulhatsz még! Nagy hajó
Is kap léket a fenékén . . .
És akkor jó lesz a tört hajónak,
Ha partra viszi a kicsi csónak.*

Hazafelé visz az utam . . .

Jártam a nagyvilág
szébbnél szebb helyein
a földközi tenger
bübös partjain
De azért lelkeim
csak hozzád fűz
szép hazám
drága szülőföldem.

Mit nekem a világ
ezer szépségével
ha láthatom a rónt
ahol én születtem
Rिंगó kalász tenger
integret már felém
többet ér az nekem
a földközi tengerél.

Száguld gőzparipám
sötét éjszakába
pusztai fergeteg
véstes morájával
De a pusztá csendes
olyan, mint az álom
érzik lehelle
szellő fuvalmának

Éber kis tanyáknak
világos ablaki
mint megannyi kis csillag
a békét hirdetik.
Határunkba érve
sötét akácblombok
susognak már felém
mondván: »Isten hozott.«

1912. május 25.

Kneffel Béla szállodás.

A tanyai ABC.

Az itt közölt verses vagy tanyai ABC
abból az időből való, mikor még az alföldi
tanyák között csak elszóra, imitt-amott volt
kiskolák, amiket leginkább a községek
gazdái népe tartott fenn. Nem is renesz-
szkolázott tanító oktattot bennük, hanem más-
féle emberek: a tanyákra kikerült iparo-
sok vagy pedig kiszolgált katonák, akik a
serengettől töltött hosszú évek alatt megta-
nulták a betűvetést. Ezek tanították az
írást a verses ábécé segítségével a tanyai
apróságoknak. Amikor a gyermek a tábla-
lával vagy a papírosan írta a betűt, egy-
uttal éneklő hangon mondania kellett a
betű sajtásait, a testállítását. Az-
után együtt is énekeltek. Így mondja a ver-
szet, amely a makói tanyákról való:

Kis igényős, egy pontunk van föltötte:
i, í, ü.
Két i-ből összefoglalva,
Két pontunk van föltötte: ü, ü, ü.
Fél kerek, szöme van: e, e, e.
Kerek, mint a perecz: o, o, o.
Kerek, mint a perecz: ö, ö, ö.
Két pontunk van föltötte: ö, ö, ö.
Tarajos, mint a kakas: a, a, a.
Fél kerek: cö, cö, cö.
Kis bokrátság: rő, rő, rő.
Két lába van: nő, nő, nő.

Egy öreg vendéglős gondolatai.

Figyelmzettünk kell a pénzérekert és
fiukat, hogy sohasé nézzenek a vendég
evésére, mert az senkinek sem tetszik. Azért
észrevétlenül ott lehet a szeme mind-
végben.

Jól esik a vendégnek, ha a kiszolgálók
és ő öltözeten valami piszkot, vagy port
födöznek fel és azt igyekeznek azonnal el-
távolítani.

A gyakoribb kérdezgetés, hogy »nem
tetszik-e valami?« csak lekötözött a ven-
dégre nézve.

Észre kell venni, ha a vendég valami-
hez edgetetlen, töprengő arcot vág. Ekor
oda kell szaladni és tudakozni a hiba
okát és látszólag mindig a szakácsnéét szidni
a hiba miatt. Mert sok ember röstel magá-
tól panaszkodni, és inkább kiharad. Ehhez
értett oly nagyon a mi derék elnökünk:
Gundel János.

Itt ismét az a meggyőződés ébred föl
bennem, hogy minden vendégünket, mint
legkedvesebb rokonunkat kell tekintenünk,
kit mi hitünk meg valami ünneplési al-
kalomra s kit az ő legnagyobb megelé-
gésével óhajunk elbocsátani.

A »nagyságos« sat. cimezegetések nem
mindenkinek esnek jól s azért e helyett
a készséges és komoly alázatosság sokkal
kellemesebb hatást tesz minden ven-
dégre.

Nevetgélni, játszadozni, vagy maguk közt
sugdosolni egyáltalán nem szabad a szem-
lélyzetnek, mert a vendég azt vélheti, hogy
röla van szó. Így a nagy rohanás és harsány
hang beszéd sok ideges vendéget bánt és
azonkívül tisztetlenségnek is veszi azt, a
minthogy veheti is.

Az is föltötte boszantó a vendégre né-
ve, ha bizonyos kedveltebb ételt rendel s
az már »elfogyott«. Persze, mert sok helyen
az asszony csupa takarékossgából
a kissé többre kerülő ételből nem készít ele-
get. Ha ez többször történik, a vendég éb-
ből kihámozza a valódi fukarságot s már
akkor bizalmát s kedvét veszíti e helytől.
Ez pedig káros — gazdálkodás.

Az is igen káros hatást tesz a ven-
dégre, ha ugyanegy ételt a napi vendég
több napon át egymásután lád felírva az
étlapon. Mindjárt arra a gondolatra jő,
hogy nek i rég visszamaradt ételeket akar-
nak beadni és — szintén kedvét veszíti az
ily hely iránt.

A legislegvonzóbb a vendégre a jó le-
ves és jó kenyér (fehér és barna, azaz rozs).
Sok embert ismertem, akik csupán azért
jártak állandóan egy helyre, mert ott kitűnő
jó levest, vagy kenyeret (és friss sütemé-
nyeket jó péktől) kaptak mindig. Ez
áll az italkra nézve is.

Aki nagyon gyorsan akar közülnk
meggagdagodni, az nagyon gyorsan — el-
készi.

alkalmatosságot. Sokszor kocsizott ki a régi
budai várból ide a királyi helytartó nádor
is a családjával, sőt mikor Napoleon 1809-
ben Bécshől Budapestre ugratta a Habs-
burgokat, a királyi család is a Rombach-
fürdőben nyaralt. Itt fürdött egy nyáron át
Mária Luiza is, a francziák későbbi csá-
szárnéja, nagy Napoleon hűtlen felesége.

Egész 1827-ig egyetlen volt a pesti ol-
dalon a Nyár-utcai Rombach-fürdő, míg
azután a Dunaparton, a mostani Ferenz
József-téren a Diana fürdő vette fel
vele a versenyt. Ez lett azután a pestiek
legdivatosabb fürdője, finom urak és höl-
gyek találkozási helye. Mellette volt a híres
Kemmitzer-vendéglő, hol reggeltől reg-
gelig egész nyaralást át nagy mulatság járta,
járta ott a csárdást szép hölgyekkel kato-
natisztek és juratus ifju urak.

Budapestnek egyik legrégibb gőzfürdőjét
Scheibel József alapította a Terézia város
ugyvezett Kiskereszt-utcajában. Ez a
mai Kazinczy-utcai gőzfürdő, mely cse-
ves vezet először a szomszédos Jordán-féle
börgyár forrásvíztelepről nyerte. Régi öreg
emberek, köztük a kurucz-magyar Beóthy
László is, halálos holtukig, dehogy váltak
volna meg ettől a gyógyító cseresznye für-
dőtől. Ezen kívül volt még a múlt század
deján egy fürdő a Két szeressen-utcaiban,
melyről Pest bírāja 1831-ben a következő-
ket jegyezte fel:

»Ezen ferdőbe leginkább Sidók járnak.
Azután két rituális fürdő is keletkezett
az Orczy-házban, melyben már 1834-ben is
284 lélek lakott, sok foglalatosságot adva
a házban lakó két kocsmárosnak is.

A többi fürdőink mind később keletkez-
tek, ma már Európa legelső fürdővárosává
alakítva szépséges magyar fővárosunkat.

Különös szállodai szokások.

Oklahoma-Cityben, az Amerikai Egy-sült
Államok e tartományának hasonló nevű
fővárosában igen különös szállodai szo-
kások uralkodnak, melyekről sok tréfa
kering Amerika egyéb államaiban. Azon a
vidéken első sorban a közbiztonság áll na-
gyon győnge lábón, mert a lakosság nagy-
részt kincskeresőköl és szerencselovagoköl
ből áll. Néhány newyorki lap a föntiek
kapcsán, mint az oklahomai szállodai álla-
potokról a következőket írja:

E szerint ott minden szállodai szobában
kis táblácskák vannak alkalmazva, a köv-
etkező felirással:

»Az olyan gentlemenek, akik csiz-
mában alsznak, pötiltetéket fizetnek.«
A másik kifüggesztett táblán az olvas-
ható:

»Három ütsét a szobaajtóra azt je-
lenti, hogy rabélykos van a száll-
odában, tehát költözz mindenki nyom-
ban fölkelni!«

A harmadik táblán:

»Kérjük tisztelt gentlemen vendé-
geinket, hogy a téglákat (!) ne szed-
jék ki a matraczokból!«

Az éterem oldalára a következő figyel-
yelmeztetés van kipingálva:

»A földszinti zeneterem látogatói
felkértemek, hogy ne lövöldözzenek a
karmesterre, aki ugyis megtesz minden
lehető, hogy a tisztelt vendégek zené-
jeinényt kielégítse!«

Mindenestre, európai szemüvegen nézve,
kissé különös szállodai figyelmeztetések, me-
lyekből következtetni lehet az oklahomai
vendégek és szállodák mineműségére is.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kérem. Mindazon t. előfizetőink kikérelőfizetése e hónap végével lejár, kérjük, hogy előfizetéseiket czímünkre postautalványon beküldjék szíveskedjenek. A kiadóhivatal.

Bokros Károly gyász. Országos nyugdíjgyesületünk fíradhatatlan elnökeit, Bokros Károlyt érzékeny családi vesztéséig érte, forrón szeretett László fiának fölötté a 9-ikén történt elhunytával. A boldogult életének 30-ik évében költözött el az elők sorából, mely gyászba horvita a jószágos apát, szerető testvérüket, rokonokat és számos jóbarátot. Bokros László temetése nagy részvét mellett ment végbe. Ott voltak Glück Frigyes ipartársulati elnök, Kommer Ferenc alelnök, Glück Erős János, Wilburger Károly, Dr. Benedek János orsz. képviselő, Pfender Emil a Főlev-peszgőgyár igazgatója, Gundel Károly, Dr. Solti Odón, Dr. Nagy Sándor, Horváth Nándor, Horváth Dániel, Puzmann Ferenc, Kovács E. M., Müller Antal, Holub Rezső, Kóvári Jenő, Böczögő József, Mitrovitz Adolf, Schnell József, Francisz István, Döcker Ferenc, F. Kiss Lajos, lhász György, stb. — Béke lengjen porai fölött!

Vendéglő átvételek. Budapesten a Baross-utca 119. szám alatt levő vendéglő Steiner Imrétől Loskó György volt salgótarjáni vendéglős kartársunk vette át, ki nagy gondot fordít jömenetű üzletére. — Budán a Fehérvári-út 7. szám alatt levő vendéglőt Baumann Ferenc régi kartársunk vette át. Sok szerencsét kívánunk új vállalkozásukhoz.

Szüret előtt. Már több ízben volt alkalmunk az igen tisztelt Kartársak figyelmét felhívni, hogy aki igazán jó, természetes és zamatos borral szereti vendégeit állandóan és mindenkor megfelelően mérsékelt árban kiszolgálni, ugy ennek legkönnyebben akkor lehet megfelelő, ha boraitak a kiváló és a bortermelelővilágban mondhatni legelőkelőbb bortermelelőből alakult Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársaságánál szerzik be. Örömmel tapasztaljuk a hozzáink mindgyakrabban beérkező értesítésekből, mikép ezen meggyőződésünket mindazok megerősítik, akik közléseink alapján a „Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársaságánál” bort vásároltak. Ennek a társaságnak, amely nagyméltóságú dr. Kállay Zoltán v. b. t. t., Heves vármegye főispánja előnközte alatt áll és amelynek igazgatóságí székhelye Göngyös (Hanisz Imre-ter, Luby-ház) főcélja, hogy a visontai szőlőtelep 260, továbbá a mátrahegyaljai szőlőtelep 280, összesen 540 hold, tehát az ország két legnagyobb hegyi oltvány szőlőtelepeinek mintegy 12000 hl. évi termését juttassa a legkövetlenebb módon, a vendéglősök útján a fogyasztók elé. A főváros legelőkelőbb helyein is ismerik ma már a Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek kiváló fajborait és minthogy főképen ezek kerülnek fogyasztásra, tényekkel igazolódik, hogy ennek révén a fogyaszt-

tás mindenütt megkétszereződött, mert ezek a borok pépezik a vendégek legfőbb örömet. Közel vagyunk a szürethez és teljes jóhiszeműséggel ajánljuk az igen tisztelt Kartársainknak, vendéglős, szállodás és korsormáros uraknak, hogy a Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepeket most szüret előtt megtekinteni el ne mulasszák, mert nincsen az a panamára kerek e földön, amely a vendéglős-zámnyek e két szőlőtelepnl felségesebb látványt nyujtana. Aki jórt akar, az el nem mulasztja szükéglétet a „Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársaságánál” Gyöngyösön beszerezni.

Élet a Fülkés fürdőben. Az első sárguló falevél másutt a fürdőszézon halálát jelentí, s amint az ősi szél végig szánt a strandok, esplanádok bokrai közt, megszűnik a zajos, vídám élet a mi Fülkésfürdőnkben, amelynek híret évről-évre messzebb tájakra viszik szét, s mely immár a külföld érdeklődését is magára vonta. A nyári szezon végén új évad kezdődik, a mezei munkák végeztével Bihar, Hajdu és Békés, sőt a tőzölabbi vármegyek bírtokeoi, akik az ós kelmes idősokákra hasaltották idültüket, örömmel keresek fel a csodálatos erejű forrásokat a Fülkésfürdőben, mely ilyenkor a szokottnál is nagyobb kényelmet nyujthat, s nagyobb figyelemmel fogadhatja vendégeit, szobák előzetes megrendelés nélkül is már rendelkezésre állanak. Mint értesültünk, szeptember hó 1-től kezdve a szobáakraik is 30 százalékkal mérsékelik, az államutvasat igazgatóságánál lépések történtek arra nézve, hogy a vonatok közlekedésének rendjét október hó 1-ig változtatlan november hó 1-ig pedig korlátozva tartják fenn a közönség kényelmére. Egrl Bagó Gábor népszerű látogatóttársaink magyarázata, hogy a meleg gyógyító forrásokot a tropikus nyári hősegek elmlútvál sokan kellemesebbnek és hatásosabbnak tartják.

Hauer Rezső. Ez a derék polgár Budapest székesfőváros legkiválóbb, cukrászmeester. Felhívjuk lapunk tisztelt olvasóit Hauer Rezsőnek mai számunkban közzétett hírdetésére, felkérvén t. kartársainkat, hogy vilanyüzemre és gőzsütésre berendezett nagy cukrászatát minél gyakrabban és állandóan felkeresni sziveskedjenek. A legelőkelőbb szállodák, vendéglők és kávéházak tulajdonosai is teljes meglegedéssel és elismeréssel nyilatkoznak Hauer Rezső cukrászataról. Különösen lakodalmak és ünnepek alkalmából nélkülözhetetlen Hauer Rezső rendelkezései, melyeket megrendelésre vidékre is a legpontosabban teljesít. Hauer Rezső különben is jó magyar hazafi, előkevény, mívelt polgára a hazának, megérdemli mindnyájunk támogatását. Az Isten éltesse őt soká!

Háromlábú: mö, mö, mö.
Nagy igenyös: lö, lö, lö.
Pápaszömös: gö, gö, gö.
Fülül kampós,
Körösztlv van rántva: fő, fő, fő.
Kis kampós: kö, kö, kö.
Olyan, mint az orosz templom: hő, hő, hő.
Alul kampós, egy punkum van fölötté: jő, jő, jő.
Fölfelé a szára, jobbrul a pofája: bő, bő, bő.
Lefelé a szára, jobbrul a pofája: pő, pő, pő.
Fölfelé a szára, balrul a pofája: dő, dő, dő.
Kis köröszötös: fő, fő, fő.
Kis szögletes: ző, ző, ző.
Olyan, mint a kutagás: ip-zi-lon.
Füül tágas, alul hógóys: vő, vő, vő.
Olyan, mint az asztal lába: iks, iks, iks.
A kettős betűket azután ugyanilyen formában könnyű volt összeállítani. Ilyenformán:

Félkerek a kis kampóssal: cső, cső, cső.
Kis köröszötös ípszlonnal: tyő, tyő, tyő.
Kétlábú az ípszlonnal: nyő, nyő, nyő.

A „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége” által 1912. évi szeptember hó 19-én Pozsonyban tartandó XII-ik rendes évi közgyűlés programja.

1. 1912. szeptember 18-án (szerdán):

Déltűn 4 órakor:
a „Szállodások, Vendéglősök, Kávésök, Pincézerek és Kávéssegedek Országos Nyugdíjgyesületének” XV. évi rendes közgyűlése a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében.

Este 8 órakor:
Ismerkedési estély a „Magyar király”-szállodában. (Étkezés à la carte.)

2. 1912. szeptember 19-én:

Délelőtű 9 órakor:
a „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége” XII. rendes közgyűlése a vármegyeház nagytermében.

Déltűn 1/3 órakor:
Diszebed a Bellevue nagytermében.

Déltűn 6 órakor:
Hubert J. E. peszgőgyárának megtekintése.

Este 9 órakor:
A Ligeti-Mulatoban vacsora. (Étkezés à la carte.) Esetleg táncz.

3. 1912. szeptember 20-án:

Délelőtű 9 órakor:
Palugay-pincézék megtekintése. Kirándulás automobilokon a Vödricz-völgybe a „Vaskutaeská”-hoz. Itt 1/2 órák a pozsonyi ipartársulat busuebedje.
Grdzt Vilmos, Udvorka István, titkár, elnök.

Glück E. János pályaudvari vendéglője
Budapest, VII., Keleti pályaudvar

a Baross-terre épített teraszával egyike az utazó és a fővárosi előkelő közönség legkedveltebb szórakozó helyeinek. Kítűnő magyar és francia konyha, a legjobb minőségű, tisztán kezelt borok.

ERZSEBET KIRÁLYNÉ SÓSFÜRDŐ
vendéglős és kávéházi bériete
Folyó év október hó 15-én lejár.
Bővebb felvilágosítással szolgál, a Fürdőigazgatóság: Budapest-Kelenföld.

NYILT-TÉR.

Nagyszombat sz. kir. város tanácsától
6001—1912.

BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY.

Nagyszombat, sz. kir. város tanácsa a város tulajdonát képezi.

„PANNONIA“ SZÁLLODÁNAK

1913 évi január hó 1-től kezdődőleg 1920. márczius 31-ig leendő bérbeadása céljából ennellátott ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Felhívotnak ennellátva mindazok, akik ezen bérletre pályáznak, hogy szabályszerű zárt írásbeli ajánlatukat, valamint 1500 koronának, a városi letétű pénztárba bányapénz címén törvényt elhelyezéséről szóló nyugtát f. évi október hó 31-én déli 12 óráig a városi számvevőnél annál is inkább be-terjesszék, mert később érkező ajánlatok figyelembe vételini nem fognak.

Az ajánlatok odaítélése fölött a v. képviselőtestület dönt, fentartván magának a jogot az ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlott bér nagyságára teljesen szabadon

választani, esetleg valamennyi ajánlatot visszautasítani.

Az ajánlat alternatív lehet, azaz ajánlat tehető a bérletre a helyiségeknek a mostani alább jelzett beosztásával, a midőn is a szállóépület áll:

Földszinten egy nagyobb utcai étteremből, tálaló helyiségből, sőtés helyiségből és e mellett egy kisebb helyiségből, portás szobából, továbbá fakamrából, pinczéből; jéggel megtöltött jégveremből s egyéb helyiségekből.

Az I. emeleten: egy ezidőszertint kávéháznak használt, mulatságok, estélyek, kisebbszere előadások, hangversenyek megtartására alkalmas, diszített, tágas és magas diszteremből zenekarzattal és az utczára eső erkéllyel; emellett egy biliárdterem és három egymásba nyíló utcai vendégszobából, közös folyosóra vezető külön ajtókkal; tágas konyhából ételszállító lifttel a földszintre; a konyha mellett 3 egymásba nyíló helyiségből.

A II. emeleten: 6 külön álló közös folyosóra nyíló utcai és egy kisebb cseléd-szobából. A padlás az egész szálló felett a bérli rendelkezésére áll.

Vagy pedig tehető az ajánlat akként is, hogy az első emeleten jelzett biliárd terem

3 vendégszoba alakittatik vissza, mely esetben azonban a helyiségek kávéházi czélokra nem használhatók.

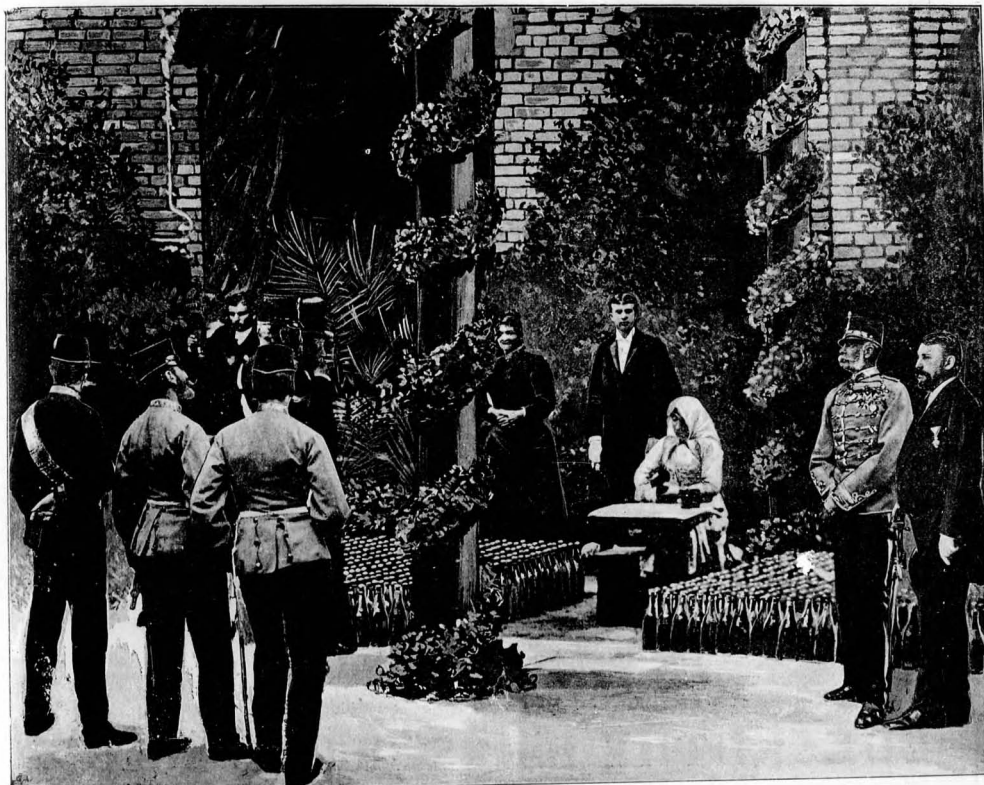
A szállodában a szükséges számú illemhelyekről, továbbá házi vízvezetékéről és légszusz bevezetéséről gondoskodva van.

A részletes bérbeadási feltételek a városi számvevőnél a hivatalos órák alatt betekinthetők, esetleg megszerzethetők.

Nagyszombat, 1912. évi július hó 31-én.

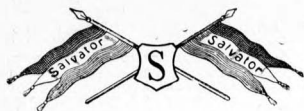
A városi tanács.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely az Irgalmasrend kezelésére által. Kénes hévíz gyógyforrás páratlanok. Ezek a források bőségesen táplálják vizükkel az intézet valamennyi fürdőjét ugyanint a *gőzfürdőt és népgőzfürdőt, az egyes- és közös külön női- és férfi-iszapfürdőket (iszapborogatókat), márványkád-, porcellán- és kőfürdőket, valamint török- és horganykád-fürdőket, továbbá a hőlég-, szénasavas- és villamosfürdőket.* Ezekből a *dus gyógyforrásokból* kapja vizét a *continenten egyedül álló női- és a férfi-uszoda is.* A Császárfürdő kiváló gyógyító ereje nemcsak csuszos bántalmak és idegbajok ellen, hanem sok más betegségnél is általánosán elismert. Ivókurája kitünő gyógyhatásu hurutos légzőszerveknél és altesti bántalmaknál. Lakoszebbé kényelmesebb; berendezésük a különböző igényekhez van szabva. Jutányos árak. Minden tekintetben szoliditás. Gyógy és zenedij nincsen. Prospektust ingyen és bérmentve küld az Igazgatóság.

Ő felsége I. Ferenc József megtekintli Littke pezsgőgyárát.

Elsőrangu gyógyviz és diaetetikus ital!

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál a Bór és Lithion tartalmu **gyógyforrás**

SALVATOR

a kontinens legelső orvosi szaktekintélyei által kitünő sikerrel használtatik. ... Kiváló óvszer **vörhenynél (scarlatina)** fellépő vesebántalmaknál.

☒ E forrás kiváló tulajdonságai:

Hugyhajtó hatása, kellemes ízű, teljesen tiszta, vasmentes, könnyen emészthető, állandó összetételű

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek. ... Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre. ☒

Salvator kapható minden ásványvizkereskedőnél

Főraktár Budapesten:

ÉDESKUTHY L.

ásványviz és forrástermékek nagykereskedése, cs. és kir. udv. szállító

Budapest, V., Erzsébet-tér 8. szám

A forrás tulajdonosa:

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvator forrás vállalat

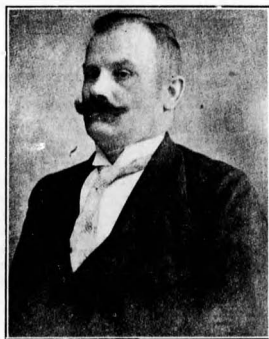
Budapest, V., Rudolf-rakpart 8. sz.

HAUER REZSŐ

villanyüzemre, gőzsítésre berendezett

nagy czukrászata

TELEFON **BUDAPEST VIII.** TELEFON
58—59. ker., Rákóczi-ut 49 58—59.

HAUER REZSŐ

A legelőkelőbb hazai
szállodák, vendéglők
és kávéházak állandó
szállítója. :-

Lakodalmakra és ün-
nepélyekre megrende-
léseket, ugy a főváros-
ban mint vidékre elfo-
gad és pontosan szállit.

Telefon 81-30.

BEITZ JÁNOS

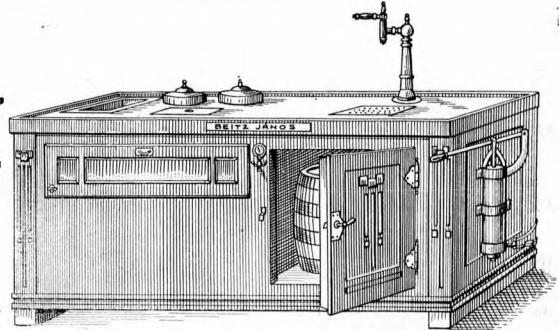
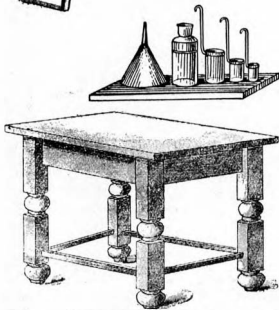
műsztergályos, elefantsont tekegolyó, dáko-
és tekeasztal-gyára

BUDAPEST, VII., AKÁCZFA-UTCZA 55. SZ.

Kérje a legújabb

előnyárjegyzékemet

teljes kávéházi és vendéglői berendezésekről :-

HIRMANNT FERENCZ rézárúgyára

BUDAPEST

VII., Csányi-utca 7. sz.

Készít gőz-, víz- és légszivattyúhoz szükséges zárakat. Bor- és sör-szivattyúkat, sör kimerő-készülékeket légnyomással, valamint mindennemű rézcsapokat, fémlelirai táblákat és rézsúlyokat. — Alapított 1880-ban. — Az 1896. ezredéves orsz. kiállításán az állami ezüst-éremmel kitüntetve.

**Baromfi-vészt!
Baromfi-difteritist!
Baromfi-kolerát!
megszüntet a**

Ditterol 1darab üveg 100 differiás tyúk számára — K 2 —
A Kolorol 100 darab baromfi számára — K 2 —
Kapható **Reitter Oszkár** főkapitány fajbaromfi-gazdaságában Nagybecskerekben. — Kérjen ingyen ismertetőt.

Szálloda berendezések
Bruck J. Henrik

vas- és rézbutorgyára

Budapest.

Gyár: IX., Lillom-utca 8. szám. (Saját házában.)

Mintaraktár és iroda: VI., Andrassy-ut 32.

Ájánlom dusan felszerelt raktáromat vas- és rézbutorban, olcsó árban és kedvező fizetési feltétellel.

MURAKÖZI BOR ELADÁS.

A csáktornyai borog várpinczéből 233 hektoliter gróf eladatni az 1907—1908 évekből. Bővebb felvilágosítást ad

AZ URADALMI TISZTSÉG CSÁKTORNYÁN.

Vendéglős urak figyelmébe!

TELEFON 99-37. SZ.

MÁDERLIK GÖZMOSÓGYÁR

csékely koptatási díj ellenében szépen mosok Hőfehér kölcsön asztali ruhát ad vendéglők részére. szalvóta nem kelmetlen szagu és nem pelyhezi össze a használat utánját. Továbbá a vendéglős és kávéháztulajdonos urak sejt asztali ruháját is elvállalja tisztításra. Pontos kiszolgálás.

II., PONTY-UTCA 4.

Vendéglős urak figyelmébe!

SAJT

Számtalan kitüntetés!
Ementáli
Répcelaki
Trapista
Romadour
csemege
és teavaj

Staufer és Fiai

sajt- és vajgyarak

Répcelak (Vas megye).

Vendéglős urak figyelmébe!

Bock Ferencz

szállodája . .
 „Debreczen-
 dárosá“-hoz.
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 88.

TELEFON 55-66. TELEFON 55-66.

Vendéglősök legkedveltebb találkozó helye. A keleti pályaudvar közv. közelében. Kitűnő magyar konyha. Minden időben a Kőbányai Polgári Söröződe kitűnő söreinek csapolása. Reggel 3 óráig nyitva.

ULRIK A. GÉZA

MÉSZÁRS

Budapest, VII., Dohány-utca 56. sz.

Minden időben hizott fiatal marhahúst szállít.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
 BAKTERIUMMENTES természetes Ásványvíz
 ÜDÍT-GYÓGYÍT. KAPHATÓ MINDENÜTT
 Budapesti főraktár: Eötvös-utca 44. Telefon 86-53

Seifert Henrik és Fia
 cs. és kir. udvari tekeasztalgár.
 Császári és királyi szabad. jégsekrengyár.
Budapest, VII., Dob-utca 90. sz.
 Arjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve

Teljes italmérési berendezések,
sörkimérő-készülékek
 folyékony szénsavval, vagy légnomással való üzemre, pálinka-, sör- és borkimérő-pultok, kimérőcsapok, vezetékek és az összes szerelvények

Dr. WÁGNER ÉS TÁRSAI
 Bpest, IX., Tinódy-utca 3, etszrendű
 különlegességi gyártmánya.
 Legnagyobb gyár e szakmában.
 Tessék 16. számú árjegyzékünket kérni.

Vendéglősök figyelmébe!

ajánljuk állandóan rendelkezésre álló, saját halászatunkból fogott, minden fajú friss dunahálainkat, melyeket t. rendelőinknek a legolcsóbb napi áron, bármily kis mennyiségben is, a legnagyobb gondtal csomagolva és pontos időre szállítunk.

Főhercegi halászati központ, Apatin (Bács m.)

DEUTSCH FERENCZ

VÁSZON ÉS DAMASZT ÁRUHAZA - SZALLODÁSOK ÉS VENDEGLŐSÖK SZÁLLÍTOJA.
BUDAPEST, VIII., MUZEUM - KÖRÜT 10.

Szállodások és vendéglősök urak figyelmébe!

Páratlan olcsó ajánlat vászon és damaszt árúban.

1000 drb lenvászon lepedő 220 150	... drbja	3.-
2000 " Kárpáti " 250 150	... " "	4.-
6000 " szegélyes nagy párnahuzat	... " "	2 50
3300 " " kis	... " "	1 50
2500 " " paplanhuzat 130 180	... " "	6.-
3000 " nehéz damaszt abrosz 150 150	... " "	4 50
2000 " " " 180 150	... " "	5.-
1500 " " " 220 150	... " "	5 50
3000 " " " 12 személyes 300 150	... " "	6 50
2000 " egész nehéz damaszt szalvetta 60 60	... tctja	6 750
3000 " " " " 70 70	... " "	10.-
6000 drb kerti abrosz minden színben	... drbja	3.-
3000 tct dupla damaszt türlőköző 60 120	... tctja	12.-
6500 " vászon pohár és edénytörő	... " "	4.-
1500 drb angol flanel ággytakaró 200 130	... drbja	6 7-

ALAPÍTÁSI ÉV 1895

TELEFON 145-92

IPARSÓ

Fagylalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál a jég szózáshoz, valamint hűtőkészülékekhez

Minden felvilágosítást és értesítést, szóbeli vagy írásbeli kéredezéskö-
— désre díjmentesen nyújt a —

M. Kir. Sójövedék Vezérügynöksége
— Budapest, V., Váci-körut 32. szám. —

ANIMÓ-PEZSGŐ

A legjobb magyar
: pezsgő :

Arany éremmel
: kitüntette :

az Internationale Koch-
kunst - Ausstellung - on
!! Wien, 1912. !!

MURAKÖZI
PEZSGŐGYÁR
RÉSZV.-TÁRS.
CSÁKORNYA

Vendéglősöknek nagy árkedvezmény!

KITTNER MIHÁLY

oo NAGYVENDEGLŐJE. oo

Pilseni sörcsarnok

BUDAPEST, VII.,
Erzsébet-körut 13

Telefon 166-73.

Pilseni östörás.
Uradalmi fajtaborok
Izletes ételek
minden időben
frissen csapolt sör
Előzékeny
kiszolgálás.

KITTNER MIHÁLY

Metropole

SZÁLLODA

I-só rendű szálloda és
étterem, I-só rangú vil-
lamvilágítás, központi fű-
tés, lift.
Eh-ekek és vacsorák sze-
mélyenkint 3 K-tól feljebb
pontosan szolgáltatnak —
Külön étterem 20—150
személy részére, ebédek
és vacsorákra becses ren-
delkezésre állnak. Min-
den kedden, csütörtökön
és szombaton este 7 órá-
tól ROASTBEEF az angol
— kocsiról.
Esténként Banda Marczy

Haggenmacher

Kőbányai és Budafoki
Sörgyárak R.-T.

kőbányai sörgyára

Termelés 1911. évben 361,000 hektoliter
Termelési képesség az új gyárral együtt
500,000 hktliter és 15 millió palaczk

Mattoni-féle

Giesshübler

Természetes égvényes savanyviz
 Legjobb asztali és üdítő ital!

Kitűnő hatásnak bizonyul: kőhőgésnél, gége-
 hurutnál, gyomor- és hólyaghurutnál

MATTONI HENRIK

Karlsbad--Budapest

VI. kerület, Teréz-közt 37. szám

Borhegyi F.

BORKERESKEDÉS

BUDAPESTEN,

Iroda, raktárak és borpinczék:

V., Gizella-tér 4. sz. (saját ház)

 BORHEGYI BOR

**A Pommery & Greno reimsi
pezsgőbor főraktárosa:**

Raktár: G. H. Mumm & Co., Louis Roederer, Cliquot, Moët, Heidsick, Perrier, Irroy, Aubertin & Co., Epernay. Legfinomabb hollandi likőrök, (Wynand Fockink) francia likőrök, francia és magy. cognacok, rum és tea nagy raktár. Depót: rajnai és mosel-borok, bordeauxi és burgundi borok, valódi spanyol, portugál és olasz borok stb. stb.

**François & Comp. magyar pezsgő-
borok magyarországi főraktárosa.**

Fiókküzet:

IV. ker., Egyetem-utca 2. szám.

Hölle
Pannonia Sec

Hölle J. Márton
cs. és kir. udvari szállító
Budaörs.

Alapítatott 1852-ben.

VÉDJEGY

Dreher Antal

Dreher Antal

— **serfőzdéi r. t.** —

Ő császári és apostoli királyi Felsége kamarai szállítója

Budapest—Kőbánya

— Városi iroda: —

VIII. kerület, József-utca 36. szám.

Ájánlja kitünő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona (à la pilseni-), maláta-, bajor, dupla márcziusi- és baksörét. Saját palaczköltés.

Különlegesség: dupla maláta
— kősör kőkorsóban —

Nagyobb sörmennyiséget sa-
ját jégkocsijaiban szállít

Aranyossi András.

Aranyossi András

vadkereskedő

BUDAPEST

Fő-üzlet: IV. ker., Vámház-körcut 2. sz.

Telefon 85-94.

Telefon 85-94.

Fiók-üzlet: Közp. Vásárcsarnok 56-58.

Telefon 170-23.

Telefon 170-23.

Alapított 1896-ban.

Mindennemű vad és vadszárnyas, nemkülönbén vágott baromfi kapható.

KESZEY VINCZE NAGYVENDÉGLŐJE BUDAPEST, VII. KER., RÁKÓCZI-UT 44. SZÁM

Ugy a pesti, mint a vidéki előkelő közönségnek legkedvesebb találkozó helye. Kovács Antal zalamegyei bortermelő csopaki borainak állandó kimérése. Kitűnő magyar és francia konyha, balatonmelléki borai jó hirnévnek örvendenek.

HIRNEVES PILSNERI ŐSFORRÁS és PAULANER SÖR
KIMÉRESE. MINDEN IDŐBEN FRISS CSAPOLÁSBAN. :: IDÉNYSZERINT „SALVATOR” SÖR KIMÉRÉS

PANNONIA SZÁLLODA

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 5. sz.

Elsőrangú szálloda a város közepén, a régi Nemzeti Színház mellett, közel a keleti pályaudvarhoz, valamint a hajóállomásokhoz. Villamos közlekedés minden irányba. A modern kor legkényesebb igényeit is kielégítő, a legnagyobb kényelemmel berendezett 130 szoba, fürdőszoba, fényes olvasó terem, nagyszerű üvegtetővel fedett télikert, elegáns étterem és külön szobák, (Chambres séparées) kávéház, villanyos személytelvonó (lift) telefon s minden helyiségben kizárólag villanyos világítás. Folyosók, lépcsőházak, előcsarnok és télikert, mind légtűtése.

Kiváló konyha és pinco. - Mérsékelt árak.

GLÜCK FRIGYES
tulajdonos.

Alapítással 1820.

Császár és kir. udvari szállító.
József főherceg udv. szállítója.

Alapítással 1820.

Sürgönczim Zimmer halászmester, Budapest.

FANDA ÁGOSTON és
ZIMMER PÉTER utóda

ZIMMER FERENCZ

halászmester, Budapest.

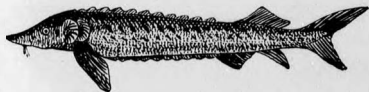
Főüzlet:

Fióközlét:

Központi vásárcsarnok. Telefon 61-24. || V., József-tér 13. sz. Telefon 138-19.

A „Balaton Halászat” r.-t. kizárólagos képviselője.

Az egyedüli halkereskedő czég, mely az előkelő háztartásokban és éttermekben szükségelt összes halfajokat állandóan raktáron tartja.

↳ Mindennemű tengeri és édesvízi halak. ↳

SCHÄTZ JÓZSEF

TELEFON 57-22

SÖRNYGKERESKEDŐ

TELEFON 57-22

BUDAPEST, VIII. KER. PRÁTER-UTCA 47. SZÁM.

Károly István főherceg, Angol portier sörének főraktára. Dreher Antal söröződei részvény-társaság főelárusítója. Az „Első Magyar Részvény Söröződe” főelárusítója. Ugyancsak a

Jos. Sedlmayr Bierbrauerei zum
Franziskaner-Keller Aktien-Ges.

müncheni nagy söröződe eredeti sörleit is állandóan raktáron tartja.

HAZAI IPAR!

Wein Károly és társai

vászon- és asztalnemű-gyárosok

SZEPESSÉGRŐL

ajánlják hírneves gyártmányaikat u. m.

vászon, asztalnemű törülköző stb. stb.
továbbá szállít kórházi, intézeti és szál-
:: lodai fehérnemű berendezéseket. ::

Költségvetéssel kívánatra szolgál

WEIN KÁROLY ÉS TÁRSAI

:: Főraktár: ::

Budapest, IV., Váci-u. 30/b

□ (Harris-Bazár épületében). □

Védje gyökre
figyelni
sziveskedjenek !!

Védje gyökre
figyelni
sziveskedjenek !!

FÉMBUTOR

a világhírű Mannesmann acél-
csövekből, réz vagy nickel át-
huzattal.

Minden színben lágyan zo-
máncolva s díszítve, rendki-
vül tartós, izléses kivitelben.

Kedvező fizetési feltételek mellett szállít

URBÁN S. L., BUDAPEST

V. KER., NÁDOR-UTCZA 17. SZÁM.

Árjegyzék és költségvetések dij-
: : : mentesen : : :

Szállodák és sanatoriumok be-
: rendezéséhez legalkalmasabb. :

Kneffel szálloda.

Kávéház.

Étterem.

„KNEFFEL”

szálloda

Kiskunfélegyháza.

Alapított 1878-ban. Telefon szám 42.

Kiskunfélegyháza 40,000 lakosu r. t. város legrégibb, de egyszersmind legmodernebb szállodája. 1910 óta — mely évben ugy a szálloda, mint az étterem és kávéház teljesen újonnan berendeztetett — a Kossuth Lajos Fő-utczán, a város legszebb és legforgalmasabb helyén, az új városháza és a fő nagy üzletek közelében, a m. kir. adó és postahivatal, valamint a főgymnázium tőszomszédságában, az indóháztól 5 percznyire.

A modern kor legkényesebb igényeit is kielégítő, a legnagyobb kényelemmel berendezett 25 utczaí vendégszoba. Kisebb piknikiek, közcavacsorák és lakodalmak tartására nagyon alkalmas, külön a Petőfi-téren áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Villanyvilágítás. Omnibusz minden vonatnál. Saját termésü „Szikra Gyöngye” exportképes jó boraiért — melyből a bel- és külföldre nagyban is szállít — a pécsi és szegedi országos kiállításokon nagy ezüst éremmel lett kitüntetve.

Kiváló konyha és pincze. Mérsékelt árak.

Kneffel Béla
tulajdonos.

Hubert Pezsgő

HUBERT J.E.
cs. és kir. udv. szállító
POZSONY.

Hartay György vendéglője

Budapest, V., Vadász-utca 20. sz.

Saját szüretelésű borok, jó konyha, előzékeny kiszolgálás. A fővárosi és vidéki polgárok találkozó helye. A köbányai »Első Magyar Részvény Serfőződe« márciusi söre minden időben frissen csapolva ::

FIEDLER GUSZTÁV

VENDEGLŐS

BUDAPEST, I., GELLÉRT-TÉR 3.

Ajánlja a nagyerdemű közönség becses figyelmébe kiváló minőségű

soproni és budaörsi borait,

ugyszintén jó magyar konyháját. — Az első magyar Részvény Serfőződe világhírű söreiből minden időben friss csapolás.

Wágner Vilmos nagyvendéglője

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 44. sz.

PILSENI és SZALONSÖR

Az előkelő polgárok és művészek találkozó helye.

Pelzmann Ferencz

éttermei **PANNONIA** szálloda

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-ut 5. sz.

Magyar és francia konyha. :: Esténként cigányzene

A BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET
védnöksége alatt álló

butor=csarnok

és hitelszövetkezet mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja. ::

Budapest, VIII., József-körut 28. sz. (Bérekocsis-utca sarok) és VIII., Üllői-ut 18.

Minden darab butor szakbizottság által felülvizsgálva. — Minden darab butorért írásban vállalunk jótállást. ::

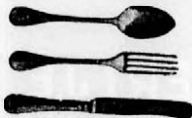
Állandó lakásberendezési kiállítás!

AZ ERDÉLYI PINCZE-EGYLET

császári és királyi udvari szállítók

KOLOZSVÁROTT

Ajánlja egyenesen a szövetkezet termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmeget nyert tisztán kezelt és kitűnő minőségű fehér- és veres, asztali, pecsenye-, csemege- és gyógyborait. — Megkeresésre készséggel küld árlapot az igazgatóság. Sürgőnccim: Bortermelők Szövetkezete Kolozsvárott.

China és alpaccaezüst

szálloda-, kávéház- és vendéglő-felszerelések legolcsóbban és legjobb minőségben jótállás mellett

„Szandrik“

magyar ezüst- és fémárugár részv.-társ. központi főraktáránál

Budapest, IV., Semmelweis-utca 9.

Gyártelep: Alsó-Hámor (Bármegye).

THÉK ENDRE

butor, zongora és épületmunkák
 —: gyára részvény-társaság :—

által készített

zongorákat melegen ajánlhatjuk
 mint olyanokat, melyek manap-
 ság a világ elsőrendű gyártmá-
 —: nyai között foglalnak helyet :—

Tiszta, tartós hangok és amellett a külföldi
 —: gyártmányoknál jóval olcsóbbak. A gyár :—

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 66. SZÁM

alatt levő raktárában óriási választék áll a
 —: nagyrédemű közönség rendelkezésére :—

Ezen lapra hivatkozva kérjen ár-
 jegyzéket ingyen és bérmentve.

LÖWY GUSZTÁV „SUAVIT“ VOLT „ÁMOR“ KÁVÉHÁZA.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 7.
 TELEFON 11—66. TELEFON 11—66

A vidéki és a fővárosi kartársakat
 az ujonnan berendezett kávéhá-
 zam megtekintésére tisztelettel
 :::: meghívom. ::::

☛ Mindennap ☛

kecskeméti Rácz Géza egész zenekara
 hangversenyez.

tisztelettel Löwy Gusztáv kávéháztulajdonos.

VÁRADY JÓZSEF

Pilseni sörcsarnoka és Paulaner-sör kimerése
 Budapest, VI., Andrássy-ut 51. (Óklogon-ler.)

Eredeti magyar konyha polgári árakkal. — Nodri és neszmélyi borok.

PAZAR UJ SZÁLLODA NYILIK MEG az „ORIENT“. DÉVÁN

A város közepén és legszebb helyén Déva egyetlen szállodája, mely nagy-
 uri kényelmével, fényes eleganciájával fővárosi színű áll. ~ Harmadica
 pazar elegánsan berendezett parkettás szoba. ~ Villanyvilágítás. ~ Gőz-
 fürdő. ~ Gyönyörű hall. ~ Ebedő. ~ Társalgó. ~ Kitching konyha. ~ Dis-
 tingált, csendes, szembementes ural hely. ~ Fürdő és angol closett. ~ Saját
 autókab a vasútiállomáson. ~ Jutányos árak.
 Utazóknak kedvezmény. ~ A ragyogóan szép
 és kiválóan kényelmes „ORIENT“ szállodát
 Szücs F. Lajos
 szeptember hó végén adja át a forgalomnak. □ tulajdonos. □

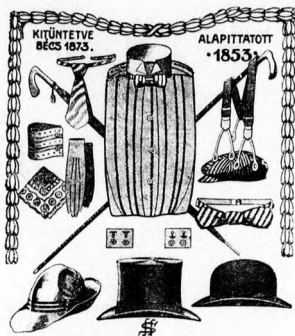
Andrényi Kálmán Sec utódai

Hagyományos francia módszer.
 Kapható minden fűszerkereskedésben, ká-
 véházban, vendéglőben.

KASCH ADOLF

kalapgyáros

József-körút 48. BUDAPEST Baross-utca 61.

Nagy választék saját, valamint Pelikán és Gyukits-féle magyar gyártmányú angol, olasz kalapokban. Elsőrendű angol és amerikai uri divatcikkekben.

MÉRSÉKELT ÁRAK.

LA PJA Orsovai m. kir. Erdőhivatal.

30870. szám.
1912.

HASZONBÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY.

A ruskabányai látogatott nyaraló helyen levő KINCSTÁRI NAGY VENDEGLŐ

berendezésével és tartozékaival (u. m. 2 szobából és konyhából álló vendéglői lakást, 5 vendéglő szobát 1 tanács-termet, söntést, élelkmrárt, nagy tágas pinczét, 2 cseléd-szobát magába foglaló nagy vendéglő; továbbá arnyas parkban álló 2 üveges falu teremmel, nyári konyhával és söntéssel ellátott külön vendéglői helyiséggel, továbbá 3 istálló, 1 jégverem, 1 mézársház, 1 tekepálya, fedett kocsi-szín, pincze és egy kis konyhakert, baromfi és sertés-öl) az **1912 október 1-től 1915 szeptember 30-ig** terjedő 3 (három) évi idő tartamra felelő évi szeptember hó 26-án délelőtt 10 órakor az orsovai m. kir. erdőhivatalnál tartandó zárt írásbeli versenytárgyaláson bérbeadatik.

Bérbe venni szándékozók felhívtnak, hogy egy koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat felelő évi szeptember hó 25-én délutáni 5 óráig 150 (egyszázötven) koronát kitevő kézpénzből avagy biztosítékképp elfogadható értékpapirokból álló bánatpénzzel az alulirt m. kir. erdőhivatalhoz annyival is inkább nyújtásuk be, mert a határidőn túl benyújtott vagy beérkező, valamint a távirati ajánlások figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő az orsovai m. kir. erdőhivatal által megállapított versenytárgyalási és szerződési feltételeket ismerik s azoknak magát aláveti.

A megállapított feltételek az orsovai m. kir. erdőhivatalnál, valamint a ruskabányai m. kir. erdőgondnokságánál bármikor betekinthetők, vagy kívánatra az érdeklődőknek meg is küldhetők.

Évi bérösszegül, illetve kikiáltási ár gyaránat 1400 (egyezer négyszáz korona) állapítattik meg

Orsován, 1912. évi szeptember hó 3-án.

Magyar kir. erdőhivatal.

NAGY IGNÁCZ, BUDAPEST

TELEFON 18-64. PINCZEFELSZERELÉSI CZIKKEK ÜZLETE TELEFON 18-64.
VII., KÁROLY-KÖRUT 9. SZÁM.

Saját palaczkkupak-gyár:
NAGY és WATZKE, Pínggau
Ajánlja dusan felszerelt raktárát
—:— mindennemű —:—
PINCZEFELSZERELÉSI
: CZIKKEKBEN :
ugymint: borszivattyúk, gumicsövek, rézcsövek, palackdugasolók és kupakolók.

Valamint kisebb és nagyobb hollandi és asbest szűrőkészülékek, boros palaczkok, parafa-dugasok továbbá külön-különféle rendszerű borsajtók, szőlőzuzók,

erjesztő tölcserék, faedények permetezők, raffiakban stb. stb.

DÖKKER FERENC
„LONDON”
SZÁLLODÁJA
BUDAPEST, VI.
KER., VÁCI-KÖRUT 65. SZ.

KÉNYELMES NAGY ÉTTERMEK
 DISZES KÁVÉHÁZ

□ □ □

ANYUGATI PÁLYAUDVAR KÖZ-
 VETLEN SZOMSZÉDSÁGÁBAN

□ □ □

A LEGMODERNEBB IZLÉSNEK
 MEGFELELŐ SZOBÁK.

Csúti Gyula vendéglős.

CSÚTI GYULA VENDÉGLŐJE
 BUDAPEST, V., HOLD-UTCZA 11.
 Kitűnő dunántúli vasmezei konyha, természetes italok, barátságos kiszolgálás.

Thonet Testvérek

tömören hajlitott fabuto-
 gyárainak főelárúsító telepe

Budapest, IV., Váci-u. 11.

... TELEFON 11—68. ...

PANNONIA SEC
HÖLLE PEZSGÓGYÁR BUDAÖRS.

Temesvári Polgári Sörfőzde Részv.-Társaság
Temesvárott.

Hazánk legnagyobb vidéki sörfőzdeje tisztelttel ajánlja a legfinomabb világos sörököt pótól dupla korona sörét, azonkívül kitűnő minőségű márciusi, udvari, dupla márciusi bajor, stb. sörét. Különlegesség: Corvin-sör. (Corvin védjeggyel.)
Árjegyzékkel szívesen szolgál a vállalat. Budapesti főraktár: IX., Gyep-utca 58.

Élő csirkék szállítása.

Vendéglősöknek és magánosoknak szép, idei rántani és sütni való csirkét szállít élve páronként 2 koronától, 2 korona 50 fillérig
Beer Géza
Szögliget, (Abauj-Torna-megye).

Vendéglősök figyelmébe!

A legjobb kompozitot rum, szilviorum, likörök stb. készítésére az „OLIVA” Pozsonyból vámentesen és bérmentve szállítja!

BÉRBEADÓ VENDÉGLŐ!

Gróf Károlyi László ur ömlesztősága tulajdonát képező ugynevezett

RÁKOSPALOTAI PARKVENDÉGLŐ

folyó évi október hó 1-től

HASZONBÉRBE ADANDÓ

A vendéglő igen forgalmas helyen a palota vasut állomás mellett az U. R. A. K. foot-: ball-pályája mellett fekszik. :
tágas téri és nyári helyiségekkel!

A bérleti feltételek meg tudhatók az uradalmi : tisztartói hivatalban :
KÁPOSZTÁSMEGYER. :- U. p. UJPEST.

Borral legjobb a valódi KRONDORFI savanyúviz-fröcscs.

Pinczerek figyelmébe!

Fő- és fízetőpinczerek, kiknek oldalsebteráca (pápróspénz) vagy pinczértársa (aprho- és erüst számára) van szükséges, a melynek fenekén nincs többé külön beillesztve, hanem a felsőrészen az aljával egy daraból készült — a legújanyosabb árak mellett szerzhetik be.

Árak 8-tól 12 koronáig. Molnár Vilmos
kesztyű- és sérvkötőgyárosnál.
Budapest, VII., Károly-körút 28. szám.
(Központi varosház.)

Gummi- és hálhőlyag-különlegességek tucatanként 2, 3, 4, 5, 6 forint. Nagy rakatár a legkiválóbb gyártmányú göröcsér, gumiharsnyák, sérvkötők, szuszpenziónumok és a legkülönbözőbb betegápolási cikkekből.

MATTONI-FELD GISSHÜBLER
természeten égvényes SAVANYÚVIZ

Najman József hentes - mester
Budapest, VIII., Németh-utca 21. sz. Szállít vendéglősök, kávé-, korcsmárosok stb. részére a legjobb minőségű virsliket. Kolbászokat napi áron. Megrendelések pontosan teljesítettek.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja. 1908. ST. LOUIS GRAND PRIX.
Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői KRISTÁLY-ÁSVANYÚVIZET!

A KRISTÁLY

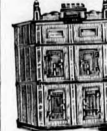
forrás szénsavval telített ásványvize hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legistább és legerősebb asztali és borvize. — Hathaús szomszédosított. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentesen szállít. — Kérjen árjegyzést. — Szénsavtelítés nélküli töltés is rendelhető, mely hasonló enyhéssé folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket.
Szt. Lukácsfürdő Kútállatát Budán.

SIPULUSZ LAPJA
KAKASMÁRTON
Magyarország legkedveltebb étclapja. Megjelen minden vasarnap. Egyes szám 15 krajczár.
Előfizetési ár: Egész évre 6 frt
Fél évre 3 frt
Negyed évre 1 frt 50 kr
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 4.

Gyártelep: Központi iroda:
VIII., Magdolna-utca 16. VIII., Népszínház-utca 12.
Telefon 17-65. Telefon 141-94.

„HULLÁM” SZIKVIZ-GYÁR
Társulajdonosok:
Csanádi Török Gerő és Kutschera József.

Jégszekrényeket

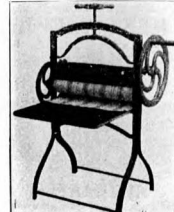

a legjobb kivitelben készít és szállít. 50% jégmegtakarítás 40% ármegtakarítás.
MENDELOVITS FARKAS
jégszekrénykészítő
Budapest, VII., Rákóczy-ut 64.

ZVODA FERENCZ

„Hungaria” mángorló-gép gyára LOSONCZON

Magyar gyártmány!

Magyar gyártmány!

Kitüntetve az országos vas- és fémipari kiállításban, valamint a pécsi országos kiállításban éremmel. Minden gépért 3 évi állást vállalunk. A legújabb szab. „Hungaria” mángorló-gép egyszerűbb kivitelben 50 cm. keményfahengerrel fényezett asztalkával csak 40 K. 1. sz. „Hungaria” mángorló-gép, kovacsolt vasállványú 500 mm. hosszú, 2 drb. fényezett keményfahengerrel és fényezett keményfa-asztallal. Ára 50 K. 11. sz. „Hungaria” mángorló-gép, kovacsolt vasállványú, 600 mm. hosszú 2 drb fényezett keményfahengerrel és fényezett keményfa asztallal Ára 60 korona.

Eladó fürdőtelep és vendéglő.

A Balaton felsőpartjának egyik legszebb részén fekszik a máris Világfürdővé fejlődő B. Almádi közvetlen közelében, 83 fűrdő kabin, váróterem, tyúkszemgőgő, ruhatár stb. és vendéglői helyiségekkel, vasut és hajóállomásokhoz közel. Üzelvetezés hiányából eladó, bővebb fölvilágosítást Mester János tulajdonos: Balaton-Almádi.

Eladó szálloda.

Mária-Radnán (Arad-megyében, nagy bucsujáró hely) a „Fekete Sas” szálloda eladó. Bővebbet Szász Péter tulajdonosnál ugyanott.

Élső magyar részv. serfőzde

Gyártelep és központi iroda: Kőbánya
Telefon szám: 52-60.
Városi iroda: VIII., Eszterházy-utca 6.
Telefon szám: 52-59.
Palacszkós osztálya: X. kerület Kőbánya.
Telefon szám: 56-58.

'MUNDUS'

EGYESÜLT MAGYAR HAJLI-
TOTT FABUTORGYÁRÁK R-T

Központi iroda:
BUDAPEST, V. BALVÁNY-U. 4.
Telefon 89-31.
Raktár:
BUDAPEST, IV. ROSSUTH LAJOS-UTCA 15.
Telefon 107-64.

GYÁRAK: Beszterezbánya, Boros-
jenő, Ungvár, Varasd, Vrata.
Mindennemű hajlitott fabutor
és kerti butor.

Ajánlja kávéházi és vendéglő beren-
dezésekre csinosan kiállított gyárt-
mányait.

REITTER OSZKÁR

főkapitány : fajbaromfi gazdasága
:: Nagybecskerek ::
ANGLIÁBÓL hozott faj-
tiszta tojóiv elsőrendű állatok

	hím 1000 korona
Hőfeker óriási nagy angol emdeni lba	25 25
Hőfeker óriási pekingsi kaosa	10 8
Hőfeker Wyandotte (szaraski kúszó tollú tojó)	10 8
Hőfeker Orpington	10 8
Sárga Orpington	10 8

Hazai és külföldi legelői és legnagyobb kiállítások : Állami nagy aranyérem
Fajtisztaságért Jótállás !
Külföldi kiállítások: Arad, Budapest, Belgrád, Berlin, Lovrin, Lugos, Nagy-
becskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pácsova, Szófia, Szeged,
Szatmár, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta.

BRÜNNI SÖR.

(Nincsen kartellben.)

Brünni sörre rendelések felvételnek Budapest, VII.
kerület, Munkás-utca 3. sz. — Telefon 24—89.

A Budafoki Magyar Királyi Pinczemeszteri Tanfolyam által kezelt
kinestári borok
és a földművelésügyi magy. kir. miniszterium felügyelete alatt álló
„Magyar Királyi Országos Központi Mintapince” Főclárusítója
BELATYR ARTUR Központi iroda és raktár: Buda-
pest Üllői-ut 60. Telefon 53-32.

Bleyer József, Pászto (Heves-m.)

Az Első Reichenbergi Orchestrion gyár
képviseelője. □□□□□□□□

Ajánlja a legújabb önműködő
Orchestrion
zenelő-gépeit

pénzbedobással, mely, teljes zenekart
képez, a legolcsóbb gyári áron rész-
letfizetésre, ugyszintén önműködő
gramofonok. Árjegyzék ingyen.

A Szt. Lukács-fürdői Kristályforrás vegyelemzése.

Orsz. m. kir. Chemiai Intézet.

M. kir. Tud. Egyetem I. Chemiai Intézete.

Az intézet kiküldöttje által szemlénnyen vett „Kristály” forrásból
származó vizmintá vizsgálatának eredménye:
A víz hőmérséke 25,3 C°
A víz fajsúlya 18 C-on 1,0008

A forrás hőmérséke 25,75 C°
A víz fajsúlya 17,5 C-on 1,00074
A víz fagyáspontja 0,035 C, osmosis-nyomás 0,491 atm, elektromos
vezetőképessége 0,0008861 ohm. cm.

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben találtatott:

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben találtatott:

Kalium (K)	0,0094 gr
Nátrium (Na)	0,0334 "
Calcium (Ca)	0,1268 "
Magnesium (Mg)	0,0465 "
As (Fe)	0,0004 "
Chlor (Cl)	0,0331 "
Szulfat (SO ₄)	0,1181 "
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0,5002 "
Sziliöldioxid (SiO ₂)	0,0169 "
Szénsvav (CO ₂) 44,66 cm ³	0,0880 "

Kalium (K)	0,0070 gr
Nátrium (Na)	0,0328 "
Calcium (Ca)	0,1328 "
Magnesium (Mg)	0,0252 "
Vas (Fe)	0,0004 "
Chlor (Cl)	0,0338 "
Szulfat (SO ₄)	0,1118 "
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0,5194 "
Sziliöldioxid (SiO ₂)	0,0170 "
Szénsvav (CO ₂)	0,0878 "
összes szénsvav (CO ₂)	0,6425 "

Organikus anyagot, ugyszintén salétromsavat és ammóniakot a víz
nem tartalmaz és így a „Kristály” forrásvizet igen tiszta calcium és
magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítjük. Bakteriologiai
szemlénnyel pedig az állami Bakteriologiai Intézet ezen vizet tisztának
és kifogástalannak minősítette.

E nagy mélységből fakadó, állandó összetételű ásványvíz se amoni-
niát, se salétromsavat, sem szálótromsavat nem tartalmaz, organikus
anyag ugyszintén nincs benne s így a chemiai analysis alapján a
„Kristály” forrás igen tiszta calcium- és magnesium-hydrocarbonatos
ásványvíznek minősítendő.

Budapest, 1908. március 17-én.
Orsz. m. kir. Chemiai Intézet Budapestén.

Budapest, 1900. április 12-én.
A m. kir. Tud. Egyetem I. Chemiai Intézete.

Dr. Hankó Vilmos a chemia tanára; a m. tud. akadémiája tagja: A Szt. Lukács-fürdői Kristályforrás vizet tiszta calcium- és magne-
sium hydrocarbonatos ásványvíznek tekinthető. A nagy mélységből fakadó forrás vize a szó szoros értelmében kristálytiszta, ideálja a tiszta
ásványvíznek. — Budapest, 1904. július 20. Dr. Hankó Vilmos s. k., a chemia tanára, a magy. tud. akadémiája tagja.

A „Kristály”-forrás szénsavtelítés nélküli állapotban hasonló egyenlőség folytán pátolja a francia Evian és St. Calmier forrásokat.
Evian-Cachet forrás: 1000 gr. vízben 0,2172 gr. ásványi alkatrész, 0,2732 gr. szénsvav, összesen 0,5904 gr.
St. Calmier-Badoit forrás: 1000 gr. vízben 0,2404 gr. ásványi alkatrész, 0,3319 gr. szénsvav, összesen 0,5,23 gr.
Szt. Lukács-fürdői „Kristály”-forrás: 1000 gr. vízben 0,5208 gr. ásványi alkatrész, 0,4524 gr. szénsvav, összesen 0,9832 gr.

A „Kristály”-forrás több ásvány-alkatrész és több természetes szénsvavat is tartalmaz, mint e két világhírű és a francia kormány
által közérdeki jelleggel felruházott gyógyvíz.

HIRSCHLER és TÖRÖK

BUDAPEST

Iroda és raktár: — Comptoir und Niederlage:

V. ker., Lipót-körut 18. sz.

Gyár: — Fabrik:

V. ker., Kádár-utca 8. sz.

üvegcsiszoló-, réz-
foglalo- és üveg-
foncsorozógár

Spiegelfacettirung,
Messingfassung u.
Spiegelbelegfabrik.

Telefon 77 — 68.

SPRUNG JÁNOS KÖZPONTI SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, VII.,
BAROSS-TÉR 23.

(RÁKÓCZI-UT ÉS ROT-
TENBILLER-Ú. SAROK.)

A KELETI PÁLYAUD-
VARRAL SZEMBEN
☐ TELEFON 51-85.

Állandó nagy butorvásár az Iparcsarnokban—Városliget.

Mely a budapesti asztalos és kárpitos
ipartestületek védmősége alatt álló al-
kalmi egyesületek által létesítetteti, hol a
n. é. közönségnek alkalma van a leg-
újabb és legszolidabb kivitelű beren-
dezéseket jutányos áron beszerezni.

Minden butorért jótállást vállal a vezetőség.
Egész nap nyitva! Telefon 60—50.

ALAPITVA 1842.

A „MARABÚHOZ”

BLOCH MÓR

— CÉG —

Modern kórház, sa-
natorium és szállo-
da-berendezési vál-
latat, paplankülön-
legességek gyára,
steril. hig. ágytoll-
gyár

BUDAPEST

Központi iroda:

VII., Rombach-u. 4. l. e.
Telefon 71—25.

Tollminta-raktár:

VII., Károly-körut 7.

Gyár:

VII., Holló-utca 12.
Telefon 152—44.

DISZOKMÁNY 1885
:: JURY-TAG 1896 ::
FENNÁLL 1854 ÓTA

Az 1900. évi párisi világiállításon
collective a legnagyobb eredméllyel
(Grand prix) kitüntetését nyert
:: Allami nagy aranyérem 1906 ::

E ELSŐ MAGYAR **B**
RÉSZVÉNYSERFŐZŐDE
BUDAPEST-KÖBÁNYA
VÁROSI IRODA: ESTERHÁZY-UTCZA 6.

Ajánlja: ászok-, király-, világos márcziusi, sötét márcziusi („bajor mód“), udvari („pilseni mód“), világos és sötét kétszeres márcziusi, valamint bak-sörét, továbbá tavaszi részvény-söreit. Saját töltésű palaczk-sörök.

Az ország minden részében sörraktárosok által van képviselve. Nagyobb raktárak: Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Nagyvárad-, Kolozsvár-, Nyíregyháza-, Temesvár- és Debreczenben.

Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt sörfőzdénknek évi gyártási képessége 600.000 hektoliter.

Hordósör-megrendelés Budapest részére:

VIII., Esterházy-utcai jégveremről a telefonszám	52—59
VI., Lehel-utcai jégveremről a telefonszám	115—85
I., Krisztina-köruti jégveremről a telefonszám	43—40

Palaczk-sör-megrendelés:
:: telefonszám 56-58 ::

Hordósör-megrendelés vidékre
telefonszám 52-60 és 52-58

mióta paptamási vizet iszom
nincsen semmi bajom!!!

**FŐRAKTÁR: BRÁZAY KÁLMÁN
CZÉGNÉL VII. KER. BAROSS-Ü. 43.**

**RESTAURANT
MÜLLER és HOLUB**

az „Országos Kaszinó” palotájában

Budapest, IV., Semmelweis-utca 3.

Magyar és francia konyha,
valódi, tisztán kezelt borok

CÍFKA JÓZSEF

— PINCEGAZDÁSZATI CZIKKEK SZAKÜZLETE —

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 48.

— Nagy gyári raktár —
palaczkokban és parafadugókban.

Dus vá-
laszték **borszivattyukban**
gummi tömlőkben, sörcsapokban és minden-
nemű e szakmába vágó czikkeken.

Árverési hirdetmény.

Kenese község határában fekvő és a tanulmányi alap tulajdonát képező Csittény nevű szőlőben folyó évben várható mintegy

100 hl. mustbor

7. év szeptember hó 25-én délelőtt fel 12 órakor a helyszínen levő vinczelléri lakásban zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a leg-
többet igénynek el fog adni.

Az egykoronás bélyeggel és 600 korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 24-én déli 12 óraig a somlóvásárhelyi közalpap pinczemeszteri hivatalnál, esetleg a szóbeli árverés megkezdéseig a helyszínen benyújthatók; az ajánlatokban világosan kiteendő, hogy vevők a feltételeket ismerik és azokat elfogadják.

A literonként beigérendő összeg az ajánlatokban szám és betűvel világosan kiírandó.

A szóbeli versenyzők az árverés megkezdése előtt szintén 600 korona bánatpénzt tartoznak letelni.

A literonként beigérendő összeg az ajánlatokban szám és betűvel világosan kiírandó.

Somlóvásárhely, 1912 szeptember hó 5-én.

Orbán Ferencz, közalpap. kir. pinczemeszter.

Bandl Ferencz

nagyvendéglője

Budapest, VIII., József-körut 46
(a Baross kávéházzal szemben.)

Elsőrendű magyar és francia konyha. Kifőnő bala-
tonmelléki és moóri borok. Előzékeny kiszolgálás,
mérsékelt árak.

Számos látogatást kér

Bandl Ferencz
tulajdonos.

**MEIER
GYULA**

BŐRÖNDÖS

BŐRDISZMŰ- ÉS
KATONAI BŐRCZIK-
KEK KÉSZÍTŐJE

BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9.

Kézdivásárhely város Tanácsától.

5010/912.

Hirdetmény.

Kézdivásárhely város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező

vigadó szállodát

1913 évi ápr. 24-től kezdődő 6 évre 1912 október hó 23-án délelőtt 9 órakor a tanácsnál tartandó

nyilvános árverésen bérbeadja.

A bérlethez tartozik a földszinten 2 étterem, 1 kávéház és 8 vendégszoba, s az emeleten a főterre nyíló homlokzaton 4 vendégszoba.

Az emeleten van még egy állandó színpaddal ellátott nagy díszterem, mely azonban nem fog bérbeadni. A vendéglőház jár istálló, mosóház, téli tekőző, jégverem, pinczék, padlás, s minden egyéb szükséges melék helyiség ezen kívül van még ugyanezen épületben egy főterre nyíló földszinti boltihelyiség is, melyet bérli esetleg albérletbe adhat.

Kiküldési ár 6100 korona. Ennek 10%-a bánatpénzül az árverés előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letendő. Írásbeli ajánlatokat is elfogadunk, de azért az árverés minden este meg tartatni. A városi tanács fenntartja magának azt a jogot, hogy az ígért árakra való tekintet nélkül az árverezők között szabadon választhasson.

Egyéb feltételek a tanácsnál megtekinthetők.

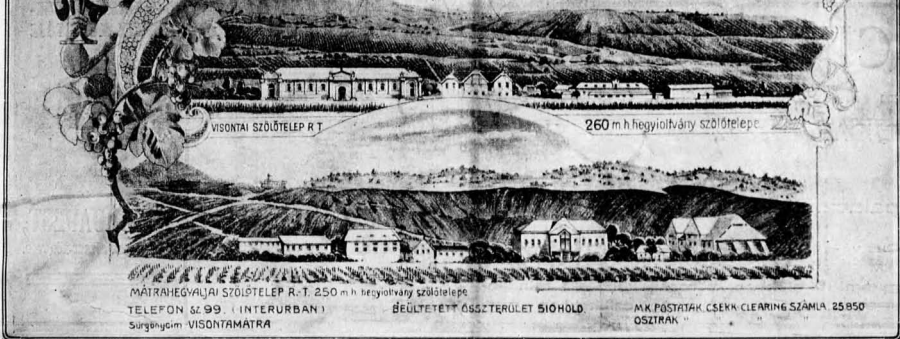
Kézdivásárhelyen, 1912. évi szeptember hó 12-én.

Városi tanács
Dr. Török Andor,
polgármester.

A VISONTAI ÉS EGRI BORVIDÉK KÉT LEGNAGYOBB HEGYI- OLTVÁNY SZŐLŐTELEPÉNEK LÁTKÉPE:

VISONTAI ÉS MÁTRAHEGYALJAI SZŐLŐTELEPEK

BORÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA GYÖNGYÖS

Visontai Szőlőtelep r. t. ☐☐☐ Mátrahegyaljai Szőlőtelep r. t.
260 hold beültetett terület (felső kép) ☐☐☐ 280 hold beültetett terület (alsó kép).

ELNÖK: Nagyméltóságu Dr. KÁLLAY ZOLTÁN,
☐☐☐ v. b. t. t. Hevesvármegye főispánja. ☐☐☐

Kitünően művelt pompás fejlődésű szőlőink ezidén különösen ritkaság számba menő, remek látványt nyújtanak.

AT.VENDÉGLŐSURÁKATMEGHIVJUK

SZŐLŐTELEPEINK MIELŐBBI MEGTEKINTÉSÉRE, szükségletük méltányos árban, IDEJEKORÁN VALÓ BIZTOSÍTÁSA CÉLJÁBÓL. Szőlőfajok: MÉZES, EZERJÓ, RIZLING, FURMINT (Som), MUSKÁT, OTONELL, KABERNET, CHASELAS, KÖVIDINKA, POZSONYI, ERDEI, MUSTOS, KADARKA, OPORTÓ, BURGUNDI.

BEÜLTETETT ÖSSZTERÜLET 540 HOLD.
ÁTLAGOS ÉVI TERMÉS KÖRÜLBELÜL 12,000
☐☐☐ HEKTOLITER. ☐☐☐☐☐

VISONTAI ÉS MÁTRAHEGYALJAI SZŐLŐTELEPEK BORÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA.

Székhely: GYÖNGYÖS (Heves-megye). Postafiók 1.

Sürgöncyzim: VISONTAMÁTRA. — Telefon 99. szám.

BUDAPESTI KÉPVISELET: BÁNYA-UTCZA 12. SZ. TELEFON SZÁMA 122—41.

Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselet: **Polgár Dávid és Társa** urak Budapest, VI., Frangepán-u. 12.